

UCHWAŁA NR 48/2254/25
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

z dnia 31 marca 2025 r.

w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z realizacji wojewódzkiego programu pn. „Program działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 r. – Równe Szanse 2030+” za rok 2024

Na podstawie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 566, 1907 i 1940), art. 35 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44, 858, 1089, 1165, 1494 i 1961), w wykonaniu uchwały Nr 24/997/21 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22 czerwca 2021 r. w sprawie przyjęcia programu wojewódzkiego pt. „Program działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 r. – Równe Szanse 2030+”, uchwała się, co następuje:

§ 1. Zatwierdza się sprawozdanie z realizacji wojewódzkiego programu pn. „Program działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 r. – Równe Szanse 2030+” za rok 2024, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr 48/2254/25
Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego
z dnia 31 marca 2025 r.

Sprawozdanie
z realizacji programu pn. „Program działania na rzecz osób
z niepełnosprawnościami dla województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 r.
– Równe szanse 2030+” za rok 2024

Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego
w Toruniu
Departament Spraw Społecznych
Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Marzec 2025 rok

Spis treści

Wykaz skrótów.....	4
Wprowadzenie.....	5
Finansowanie programu pn. Program działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami dla województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 r. – Równe szanse 2030+	9
1. Finansowanie zadań ze środków PFRON	10
2. Koszty obsługi zadań finansowanych ze środków PFRON.....	12
3. Zadania finansowane ze środków budżetu Województwa Kujawsko – Pomorskiego..	12
Realizacja szczegółowych celów programu	15
Cel 1 Kreowanie pozytywnych postaw wobec osób z niepełnosprawnościami i przełamywanie stereotypów związanych z niepełnosprawnością.....	15
Działanie 1.1. Prowadzenie kampanii informacyjnych poruszających problem osób z niepełnosprawnościami.	15
Działanie 1.3. Opracowywanie i wydawanie publikacji, wydawnictw ciągłych oraz wydawnictw zwartych, stanowiących zamkniętą całość, w tym na nośnikach elektromagnetycznych i elektronicznych.....	17
Działanie 1.4. Promocja działań dotyczących wspierania osób niepełnosprawnych w ramach dobrych praktyk.	17
Cel 2 Budowanie niezależności i włączenia społecznego osób z niepełnosprawnościami.....	21
Działanie 2.1 Organizowanie i prowadzenie wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci. .	21
Działanie 2.2. Organizowanie i prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć umożliwiających nabycie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami w środowisku.	21
Działanie 2.3. Prowadzenie rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami w różnych typach placówek.	21
Działanie 2.4. Wspieranie inicjatyw kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób z niepełnosprawnościami o charakterze regionalnym.	22
Działanie 2.5. Realizacja szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób z niepełnosprawnościami.	23
Działanie 2.6. Realizacja szkoleń, kursów dla członków rodzin, opiekunów, kadry i wolontariuszy zaangażowanych w proces rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami.	23
Działanie 2.9. Opiniowanie wniosków o wpis do rejestru ośrodków przyjmujących grupy turnusowe.....	24
Działanie 2.10. Realizacja usług asystenckich dla osób z niepełnosprawnościami.	24
Cel 3 Zwiększenie szans na zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami	26
Działanie 3.2. Realizacja kompleksowych i zindywidualizowanych działań na rzecz włączenia osób niepełnosprawnych w rynek pracy.	26

Działanie 3.4. Zwiększenie zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w Zakładach Aktywności Zawodowej.	38
Cel 4 Zwiększenie dostępności do usług poprzez poprawę infrastruktury, przestrzeni publicznej i zasobów cyfrowych.....	43
Działanie 4.1. Dofinansowanie robót budowlanych w obiektach służących rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami.	43
Działanie 4.2. Opracowanie i upowszechnienie materiałów informacyjnych i promocyjnych w formatach dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami.....	46
Kontrole i wizytacje realizowanych zadań	46
Monitorowanie realizacji programu w 2024 roku	47
Zadania na rzecz rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych podejmowane przez pozostałych Realizatorów Programu.....	58
Wnioski	66
Podsumowanie	67
Spis rysunków	70
Spis tabel.....	70
Spis wykresów.....	70

Wykaz skrótów

GUS – Główny Urząd Statystyczny

EFS / EFS+ – Europejski Fundusz Społeczny / Europejski Fundusz Społeczny Plus

ON / OzN – Osoby z niepełnosprawnością

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Program pn. „Równe szanse (...)” – Program działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami dla województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 r. – Równe szanse 2030+”

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

Ustawa o rehabilitacji (...) – ustawa z dn. 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44 z późn. zm.)

WION – Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

WTZ – Warsztat Terapii Zajęciowej

WUP – Wojewódzki Urząd Pracy

ZAZ – Zakład Aktywności Zawodowej

ZPCh – Zakład Pracy Chronionej

Wprowadzenie

Wojewódzki program pn. „Program działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami dla województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 r. – Równe szanse 2030+” został przyjęty uchwałą Nr 24/997/21 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22 czerwca 2021 roku. Wiodącym celem Programu działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami dla województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 r. – Równe szanse 2030+” jest wyrównywanie szans osób z niepełnosprawnościami, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz zwiększenie ich aktywności zawodowej w województwie kujawsko-pomorskim, celem zdobycia samodzielności życiowej oraz niezależności ekonomicznej. Celem programu jest realizacja działań, mających podnieść jakość życia osób dotkniętych niepełnosprawnościami oraz ich rodzin, opiekunów. Ważną kwestią jest adaptacja środowiska do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, szeroko pojęta dostępność infrastrukturalna oraz uwrażliwienie społeczne na potrzeby drugiego człowieka.

Obowiązek opracowania i realizacji programu przez Samorząd Województwa wynika z art. 35 ust. 1 pkt 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2024 r. poz. 44 z późn. zm.).

Rysunek 1. Program działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami dla województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 r. – Równe szanse 2030+

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Osiągnięcie celu głównego realizacji Programu jest zgodne z założeniem polityki samorządu województwa w zakresie zadań na rzecz osób niepełnosprawnych oraz kierunkiem rozwoju województwa w zakresie wyrównywania szans osób z niepełnosprawnościami ujętymi w Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko Pomorskiego do roku 2030 – Strategia Przyspieszenia 2030+, zwłaszcza w celu głównym **Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo**.

Złożoność podjętych działań wymaga zaangażowania w realizację Programu wielu instytucji, organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznych, przedsiębiorstw społecznych,

ośrodków wsparcia ekonomii społecznej i przedstawicieli środowiska osób z niepełnosprawnościami. Szczególny nacisk kładzie się na synchronizację realizacji zadań Samorządu z działaniami organizacji pozarządowych i szeroką współpracę wszystkich zainteresowanych podmiotów, co sprzyja wyrównywaniu szans osób z niepełnosprawnością w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego.

Rysunek 2. Cele programu działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami dla województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 r. – Równe szanse 2030+”

**Cele programu działania na rzecz osób
z niepełnosprawnościami dla województwa kujawsko-
pomorskiego do 2030 r. - Równe szanse 2030+**

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Sprawozdanie z realizacji Programu „Równe szanse (...)” za rok 2024 przedstawia podejmowane działania zmierzające do osiągnięcia wyznaczonego celu głównego. Przygotowano je na podstawie danych zebranych od różnych instytucji z województwa kujawsko-pomorskiego, m.in. od 19 powiatów województwa kujawsko-pomorskiego i 4 miast działających na prawach powiatu, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, Wojewódzkiego Urzędu Pracy oraz Departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Zebrane dane, w tym działania i przedsięwzięcia zostały pogrupowane i przypisane do poszczególnych celów określonych w Programie.

W sprawozdaniu zamieszczono też tabelę monitorującą stopień realizacji wskaźników Programu wojewódzkiego, który w 2024 r. realizowany był w oparciu o plan działań przyjęty

uchwałą Nr 10/535/24 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 18 lipca 2024 r. w sprawie przyjęcia Planu Działań na 2024 rok w ramach wojewódzkiego programu pn. „Program działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami dla województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 r. – Równe szanse 2030+”.

Plan działań w postaci zbiorczej tabeli zawiera zestawienie planowanych w 2024 r. działań w ramach poszczególnych celów szczegółowych, termin realizacji, źródła finansowania oraz wysokość środków przeznaczonych na ich realizację.

(Nie)pełnosprawni w Województwie Kujawsko-Pomorskim

Dostępność danych dotyczących zjawiska niepełnosprawności w Polsce jest ograniczona. Najbardziej miarodajne dane dotyczące ogółu osób z niepełnosprawnościami pochodzą z Narodowych Spisów Powszechnych.

W 2021 roku został przeprowadzony Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań (NSP 2021). Przy opracowaniu sprawozdania z realizacji „Program działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami dla województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 r. – Równe szanse 2030+” za 2024 r. wykorzystane zostały dane dostępne w Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego.

Z danych tych wynika, że na dzień 31 marca 2021 roku na terenie województwa kujawsko-pomorskiego zamieszkiwało **301 750 tysięcy osób z niepełnosprawnościami, tj. 14,9 % ogółu mieszkańców województwa, wobec 12,6 % w 2011 r.** Oznacza to wzrost liczby osób z niepełnosprawnościami o **37 438 osób**, czyli 14,2 %. (w kraju odpowiednio wzrost ten wyniósł 15,9 %)¹.

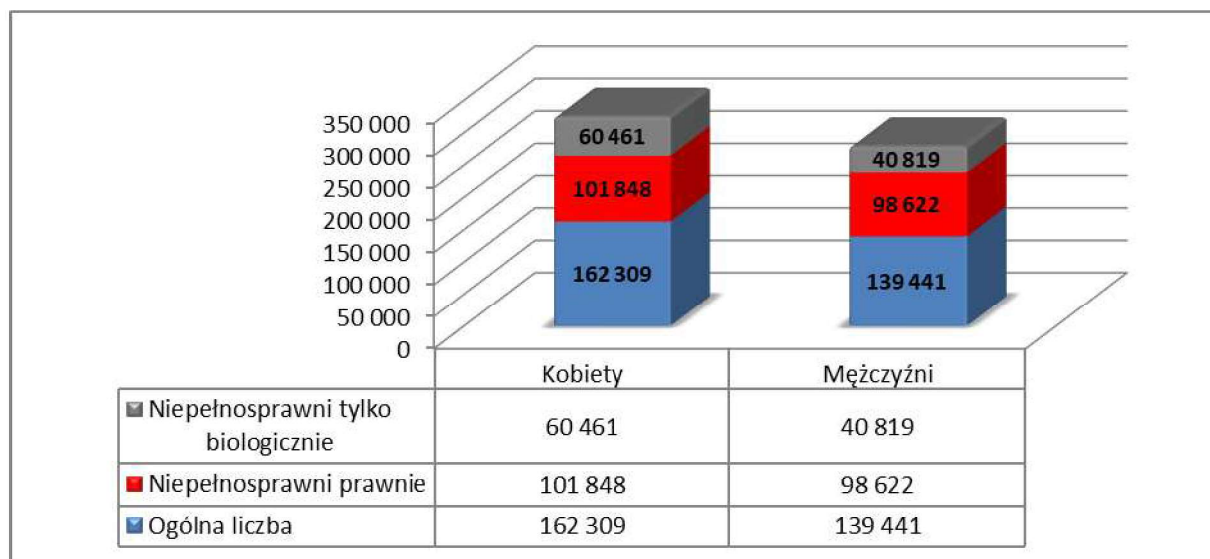
---

¹ Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start> (dn. 28.12.2023 r.)

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

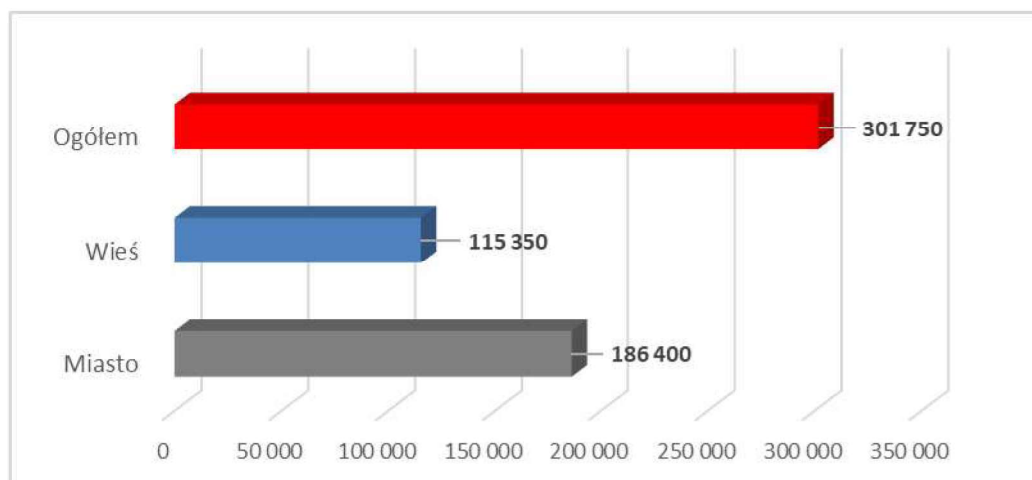
Wykres 1. Niepełnosprawni w województwie kujawsko-pomorskim wg stanu na 31 marca 2021 r.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start> (dn. 28.12.2023 r.)

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Wykres 2. Niepełnosprawni w województwie kujawsko-pomorskim - podział ze względu na miejsce zamieszkania wg stanu na 31 marca 2021 r.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start> (dn. 28.12.2023 r.)

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie osób z niepełnosprawnościami w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w podziale na płeć w Polsce oraz w województwie kujawsko-pomorskim, na podstawie danych porównawczych z Narodowych Spisów Powszechnych z 2011 i 2021 roku.

Tabela 1 Zestawienie osób z niepełnosprawnościami w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w podziale na płeć w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim w latach 2011 i 2021

Polska	2011	2021	2011=100	Kujawsko-Pomorskie	2011	2021	2011=100
Przedprodukcyjny	215 849	298 998	138,5	Przedprodukcyjny	16 799	17 696	105,3
Kobiety	88 353	117 804	133,3	Kobiety	6 506	6 914	106,3
Mężczyźni	127 496	181 194	142,1	Mężczyźni	10 293	10 782	104,8
Produkcyjny	2 282	2 041	89,4	Produkcyjny	136 538	120 587	88,3
Kobiety	940 187	832 225	88,5	Kobiety	57 057	48 543	85,1
Mężczyźni	1 342 316	1 209 348	90,1	Mężczyźni	79 481 72 044	90,6	
Poprodukcyjny	2 198 695	3 106 977	141,3	Poprodukcyjny	110 976 163 467	147,3	
Kobiety	1 501 596	2 040 914	135,9	Kobiety	75 511 106 852	141,5	
Mężczyźni	697 099	1 066 063	152,9	Mężczyźni	35 465 56 615	159,6	

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych,

<https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start> (dn. 20.02.2024 r.)

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Analizując strukturę osób z niepełnosprawnościami według płci w województwie kujawsko-pomorskim możemy zauważyć, że w 2021 roku kobiety stanowiły **54%** populacji województwa, natomiast mężczyźni stanowili **46%**. Wartości te nieznacznie różnią się od wartości z przeprowadzonego spisu ludności w 2011 roku (53% kobiet i 47% mężczyzn).

Na podstawie danych zawartych w Tabeli nr 1 możemy zauważyć, że w ostatniej dekadzie na terenie województwa kujawsko-pomorskiego nastąpił niewielki wzrost osób z niepełnosprawnościami w wieku przedprodukcyjnym. W porównaniu z całym krajem, w województwie liczba takich osób wzrosła o **5,3%** (w Polsce wzrost o 38,5%) i stanowiła niecałe **6%** ogółu społeczeństwa województwa w 2021 roku. Natomiast w pozostałych grupach, wartości na terenie kujaw i pomorza są zbliżone do tych osiągniętych w skali całego kraju. O **11,7%** spadła liczba osób w wieku produkcyjnym (w Polsce spadek o 10,6%) stanowiąc **40%** ogółu mieszkańców województwa, za to przybyło o **52 491** osób w wieku poprodukcyjnym (wzrost o 6%). Grupa ta w 2021 roku stanowiła już ponad połowę (**54%**) społeczeństwa w naszym województwie. W Polsce takich osób było w 2021 roku o 908 282 więcej niż w 2011 roku, co oznacza wzrost o 6,2%.

Finansowanie programu pn. Program działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami dla województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 r. – Równe szanse 2030+

Wojewódzki program pn. „Równe Szanse (...)” finansowany jest ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) i budżetu województwa. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych jest funduszem celowym, który

pełni rolę narzędzia finansowania polskiego systemu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami.

1. Finansowanie zadań ze środków PFRON

Województwo kujawsko-pomorskie realizuje zadania wskazane ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44 z późn. zm.). Zadania te współfinansowane są ze środków PFRON, przekazywanych corocznie przez Prezesa Zarządu tego Funduszu.

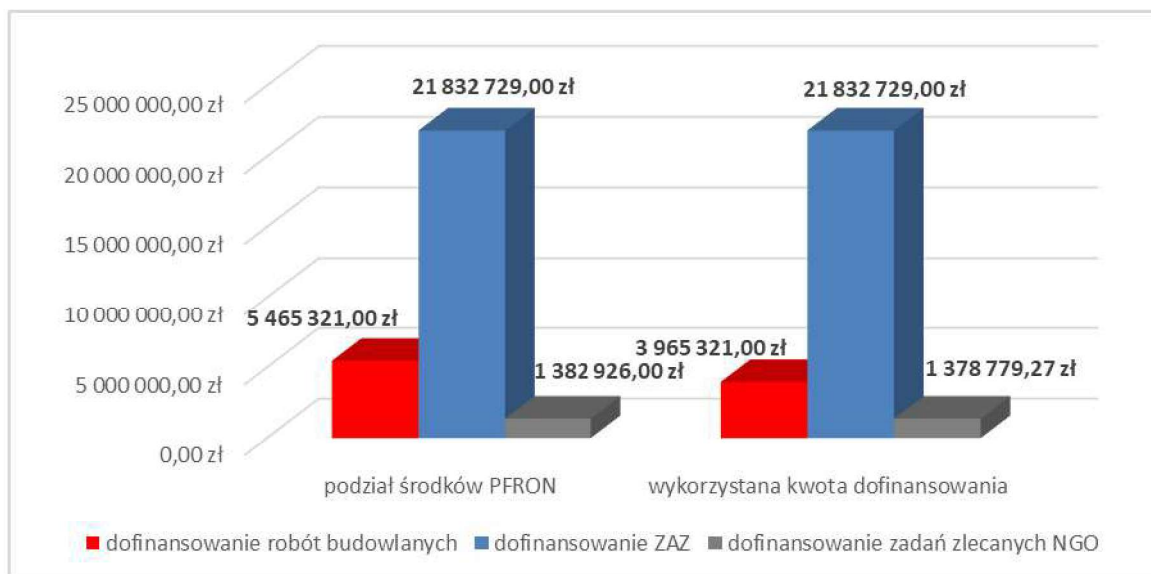
Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwałą Nr LXIII/887/23 z dnia 27 listopada 2023 r. określił zadania Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego finansowane ze środków PFRON w 2024 r.

Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwałą Nr 10/510/24 z dnia 6 marca 2024 r., zmienioną uchwałą Nr 13/738/24 z dnia 14 sierpnia 2024 r., uchwałą Nr 20/1063/24 z dnia 2 października 2024 r. oraz uchwałą Nr 21/1097/24 z dnia 9 października 2024 r., dokonał podziału środków PFRON w łącznej wysokości **28 680 976,00 zł**, otrzymanych przez Województwo Kujawsko-Pomorskie na realizację w 2024 r. zadań wynikających z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44 z późn. zm.) w następujący sposób:

1. Dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów – **5 465 321,00 zł**;
2. Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej – **21 832 729,00 zł**;
3. Dofinansowanie zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zleczanych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym – **1 382 926,00 zł**.

Po podziale środków PFRON oraz przyznaniu środków z budżetu województwa, Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwałą Nr 10/535/24 z dnia 18 lipca 2024 r. zatwierdził Plan działania na 2024 r. w ramach wojewódzkiego programu pn. „Program działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 r. – Równe Szanse 2030+”.

Wykres 3. Podział limitu środków PFRON wraz z wykorzystaniem

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Na dzień 31 grudnia 2024 r. plan finansowy środków PFRON, zarówno po stronie dochodów, jak i wydatków został zrealizowany na poziomie **94,76%**.

Zwrot po **1 stycznia 2025 r.** niewykorzystanych środków do PFRON w łącznej wysokości **1 541 754,83 zł** dotyczył:

- **1 500 000,00 zł** stanowiące wstrzymane dofinansowanie, w związku z rozwiązaniem bez wypowiedzenia umowy na dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów (z uwagi na rozwiązanie umowy pod koniec roku nie było możliwości wykorzystania tych środków na inne zadania),
- **4 146,73 zł** stanowiące niewykorzystane i zwrócone do 31 grudnia 2024 r. środki PFRON przez 3 organizacje pozarządowe, które otrzymały dotacje w ramach otwartych konkursów ofert nr 15/2024 i 24/2024 (z uwagi na dokonanie zwrotu pod koniec roku, nie było możliwości wykorzystania tych środków na inne zadania),
- **37 608,10 zł** stanowiące niewykorzystane środki w zadaniu „Obsługa zadań finansowanych ze środków PFRON”, w związku niewypłaconym dofinansowaniem do robót budowlanych (...) w wyniku rozwiązania umowy na dofinansowanie bez wypowiedzenia oraz zwrotem niewykorzystanych dotacji przez 3 organizacje pozarządowe, w tym **3,00 zł** przekazanej nadwyżki wynikającej z zaokrągleń do pełnych złotych przekazanych transz przez PFRON.

Ponadto po **1 stycznia 2025 r.** do PFRON zwrócono środki finansowe w wysokości **22 710,45 zł** stanowiące wpływy podlegające zwrotowi do PFRON, w tym:

- **2 780,13 zł** odsetki bankowe na wyodrębnionym rachunku bankowym województwa,
- **10,00 zł** odsetki podatkowe od niedotrzymania warunków umowy (naliczone jak dla zaległości podatkowych)

- **19 920,32 zł** z tytułu bieżących odsetek bankowych z rachunku kontrahenta (ZAZ).
Łącznie na konto PFRON zwrócono **1 564 465,28 zł**, w tym **1 541 754,83 zł** stanowiące środki niewykorzystane do dnia 31 grudnia 2024 r. oraz **22 710,45 zł** stanowiące wpływy podlegające zwrotowi do PFRON.

2. Koszty obsługi zadań finansowanych ze środków PFRON

Zgodnie z art. 54 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44 z późn. zm.) oraz § 6 i § 7 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1605, z późn. zm.), limit środków finansowych powiększany jest o faktycznie poniesione koszty obsługi zadań realizowanych przez samorząd, jednak nie więcej niż 2,5 % środków wykorzystanych na realizację zadań.

Na obsługę zadań w 2024 roku przyznano limit środków w wysokości **717 024,00 zł**, z czego wykorzystano środki w wysokości **679 418,90 zł**, z przeznaczeniem na pokrycie kosztów związanych m.in. z wynagrodzeniem zatrudnionych pracowników, zakupem materiałów biurowych i wyposażenia.

Do PFRON zwrócono niewykorzystane środki w wysokości 37 605,10 zł oraz 3,00 zł przekazanej nadwyżki wynikającej z zaokrążeń do pełnych złotych przekazanych transz.

3. Zadania finansowane ze środków budżetu Województwa Kujawsko – Pomorskiego

Zgodnie z przyjętym budżetem województwa kujawsko-pomorskiego na rok 2024 zaplanowane zostały zadania na łączną kwotę **900 000,00 zł**, w tym na:

- 1) Dofinansowanie kosztów działania Zakładów Aktywności Zawodowej – **600 000,00 zł**;
- 2) Granty – budowanie niezależności i włączenia społecznego osób z niepełnosprawnościami – **150 000,00 zł**;
- 3) Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych – **150 000,00 zł**;

W ciągu roku dokonano zmian w budżecie województwa, zwiększając środki finansowe na realizację zadania „Dofinansowanie kosztów działania Zakładów Aktywności Zawodowej” oraz zadania „Wyrównywanie szans.” Ostateczne kwoty po zmianach wynosiły:

Ad. 1 **780 000,00 zł** – kwota została wydatkowana w 100%, tj. **780 000,00 zł**

Ad. 2 **bez zmian** – kwota została wydatkowana w 100%, tj. **150 000,00 zł**

Ad. 3 **179 380,00 zł** – kwota została wydatkowana w 98,17%, tj. **176 091,90 zł**

Łącznie z budżetu województwa wydatkowano **1 106 091,90 zł**, tj. **99,70 %**.

łącznie na zadania realizowane przez Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych w Departamencie Spraw Społecznych i Zdrowia w 2024 r. wydatkowano kwotę **28 962 340,07 zł**, z czego **1 106 091,90 zł** stanowią środki z budżetu województwa, natomiast **27 856 248,17 zł** środki PFRON.

W ramach dofinansowania robót budowlanych (...), zadań zleczanych fundacjom i organizacjom pozarządowym oraz obsługi zadań ze środków PFRON nie wykorzystano **1 541 751,83 zł** oraz **3 288,10 zł** ze środków budżetu województwa przeznaczonych na zadanie „Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych”.

Tabela 2. Podział środków na poszczególne zadania

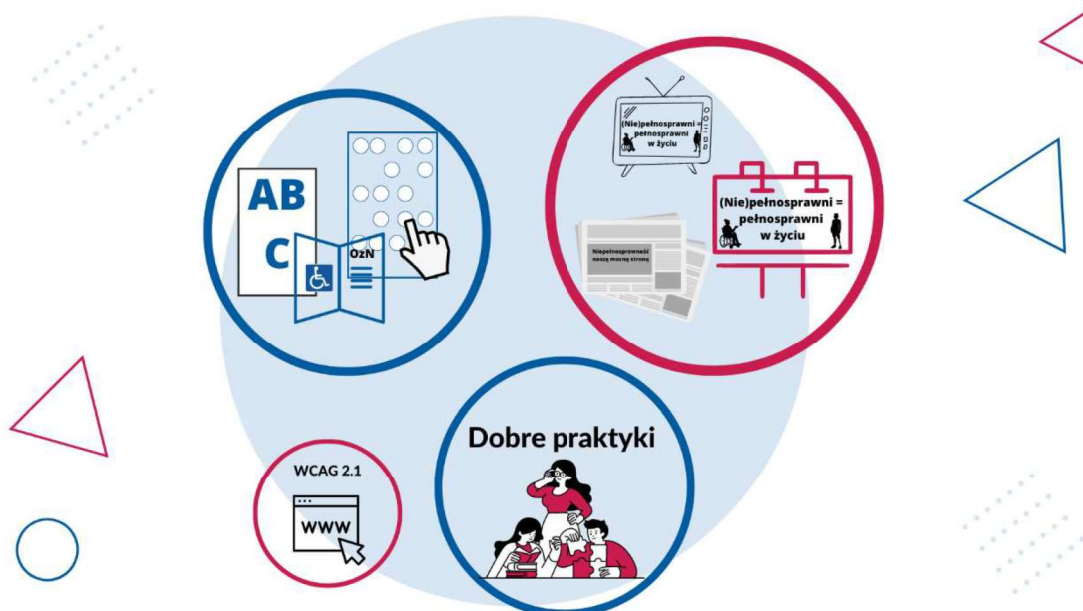
Lp.	Rodzaj zadania	Środki PFRON (zł)		Środki z budżetu województwa (zł)		SUMA (zł)	
		Plan	Wykonanie	Plan	Wykonanie	Plan	Wykonanie
1	Dofinansowanie robót budowlanych	5 465 321,00	3 965 321,00	0,00	0,00	5 465 321,00	3 965 321,00
2	Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania Zakładów Aktywności Zawodowej	21 832 729,00	21 832 729,00	780 000,00	780 000,00	22 612 729,00	22 612 729,00
3	Zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym	1 382 926,00	1 378 779,27	150 000,00	150 000,00	1 532 926,00	1 528 779,27
4	Obsługa zadań PFRON (2,5% od limitu)	717 024,00	679 418,90	0,00	0,00	717 024,00	679 418,90
5	Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych	0,00	0,00	179 380,00	176 091,90	179 380,00	176 091,90
SUMA:		29 398 000,00	27 856 248,17	1 109 380,00	1 106 091,90	30 507 380,00	28 962 340,07

Opracowanie własne: *Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych*

Szczegółowe opisy realizacji zadań finansowanych zarówno ze środków PFRON oraz środków z budżetu województwa zostały ujęte w dalszej części sprawozdania, w poszczególnych celach szczegółowych Programu „Równe Szanse (...)”.

Realizacja szczegółowych celów programu

Cel 1 Kreowanie pozytywnych postaw wobec osób z niepełnosprawnościami i przełamywanie stereotypów związanych z niepełnosprawnością

Działanie 1.1. Prowadzenie kampanii informacyjnych poruszających problem osób z niepełnosprawnościami.

W ramach zadania zleconego Stowarzyszenie "Visus Supremus" przy Ośrodku Szkolno - Wychowawczym nr 1 w Bydgoszczy zrealizowało kolejną edycję Kampanii edukacyjno-informacyjnej "Ja nie widzę Ciebie, Ty zobacz mnie!", mającej na celu zwiększenie świadomości społecznej na temat funkcjonowania osób z dysfunkcją wzroku. Poprzez podjęte działania, takie jak współpraca z placówkami edukacyjnymi oraz przygotowanie ulotek i plasz informacyjnych umieszczonych w przestrzeni publicznej, szacuje się, że odbiorcami kampanii zostało 42 000 osób. Zadanie otrzymało dofinansowanie w wysokości **13 135,00 zł** ze środków PFRON w ramach otwartego konkursu ofert nr 24/2024.

Ponadto w 2024 r. wyemitowane zostały **3** audycje telewizyjne, które zostały szczegółowo opisane poniżej. Cykl audycji o charakterze edukacyjnym poruszał problemy społeczne, takie jak niepełnosprawność, przeciwdziałanie przemocy, czy też wsparcie rodziny, a także pokazywał jak i gdzie szukać wsparcia w trudnych sytuacjach życiowych: losowych, zdrowotnych, społecznych. Odcinki zrealizowane zostały w ramach zadania: **„Wyrównywanie Szans Osób Niepełnosprawnych”** w oparciu o umowę Nr UM_PS.273.4.359.2024 z dnia 15 lutego 2024 r.

Dnia **13 marca 2024 r.** o godz. 19.00 (powtórka: 14.03.2024 r. – godz. 9.00) w ramach kampanii informacyjno-edukacyjnej wyemitowana została na antenie pasma regionalnego

TVP Bydgoszcz audycja telewizyjna pn. „Wspólna sprawa”. Odcinek pt. **„Chcą pracować, zdobywać wykształcenie i rozwijać swoje pasje. Osoby z niepełnosprawnościami mają wiele marzeń i życiowych planów. Jak przełamać bariery w pracy? Na jakie wsparcie mogą liczyć osoby z niepełnosprawnościami?”** składał się z części studyjnej, czyli rozmowy z zaproszonymi ekspertami oraz dwóch materiałów filmowych rozwijających temat, które zrealizowane zostały w Zakładzie Pracy Chronionej Holkap sp. o.o. w Bydgoszczy oraz w Zakładzie Aktywności Zawodowej we Włocławku.

Gośćmi audycji byli: Radosław Cichański – Pełnomocnik Prezydenta Miasta Bydgoszczy ds. osób z niepełnosprawnościami, Kamil Najdrowski ze Zrzeszenia Studentów Niepełnosprawnych, w Bydgoszczy, Grzegorz Meller z Okręgowego Inspektoratu Pracy w Bydgoszczy oraz Jarosław Gózdź – Zastępca Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Bydgoszczy. Podjęty temat miał być okazją do rozmowy o problemach, z którymi borykają się osoby z niepełnosprawnością, chcące pracować.

Badanie zasięgów widowni pasm, w których następowała emisja audycji „Wspólna sprawa”, gdzie grupę odbiorców stanowili widzowie TVP3 Bydgoszcz wynosiło odpowiednio: 13.03.2024 r. godz. 19.00 – **56 978** widzów, 14.03.2023 r. godz. 9.00 – **12 946** widzów i zostało przeprowadzone na podstawie danych dostarczonych przez AGB Nielsen dla kanału TVP3 Regionalna.

Dnia **24 kwietnia 2024 r.** o godz. 19.00 (powtórka: 25.04.2024 r. – godz. 9.00) wyemitowano odcinek programu „Wspólna sprawa” pt. **„Rehabilitacja społeczna - nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami”**. Odcinek składał się z części studyjnej, czyli rozmowy z zaproszonymi ekspertami oraz z dwóch materiałów filmowych rozwijających temat. Pierwszy reportaż zrealizowano w Centrum Niezależnego Życia „Sajgon” w Ciechocinku, natomiast drugi w Ośrodku Rehabilitacji i Szkolenia „Homer” przy Polskim Związku Niewidomych w Bydgoszczy.

W dyskusji udział wzięli: Jarosław Najder – psycholog, psychoterapeuta, Sławomira Dybowska – Prezes Stowarzyszenia Oświatowego na Rzecz Dzieci i Młodzieży w Redeczu Krukowym, Kamil Maciejewski – fizjoterapeuta.

Podjęty temat miał być okazją do rozmowy i odpowiedzi na szereg pytań związanych z rehabilitacją społeczną. Starano się również odpowiedzieć m.in. na pytanie na czym polega ten rodzaj rehabilitacji, jak pomóc osobom wykluczonym z powodu swojej niepełnosprawności, jak ważne jest wsparcie drugiego człowieka, organizacji pozarządowych.

Badanie zasięgów widowni pasm, w których następowała emisja audycji „Wspólna sprawa”, gdzie grupę odbiorców stanowili widzowie TVP3 Bydgoszcz wynosiło odpowiednio: 24.04.2024 r. godz. 19.00 – **73 613** widzów, 25.04.2024 r. godz. 9.00 – **20 623** i zostało przeprowadzone na podstawie danych dostarczonych przez AGB Nielsen dla kanału TVP3 Regionalna.

Dnia **15 maja 2023 r.** o godz. 19.00 (powtórka: 16.05.2023 r. – godz. 9.00) w ramach kampanii informacyjno-edukacyjnej wyemitowana została na antenie pasma regionalnego TVP Bydgoszcz ostatnia z trzech audycji telewizyjnych pn. „Wspólna sprawa” Odcinek pt. „**Co daje sport osobom z niepełnosprawnościami?**”.

Do dyskusji zaproszeni zostali: Radosław Cichański – Pełnomocnik Prezydenta Miasta Bydgoszczy ds. osób z niepełnosprawnościami, Mateusz Holc – zawodnik Goalball, Krzysztof Głombowicz - Wiceprezes Stowarzyszenia Sportu i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych „Start Bydgoszcz”.

Podjęty temat miał być okazją do dyskusji na temat sposobów pokonywania barier w uprawianiu sportu przez osoby z niepełnosprawnościami. Jak zachęcać te osoby do szukania swojej sportowej drogi i uprawiania sportu oraz jak ważne jest wsparcie stowarzyszeń i klubów sportowych zrzeszających osoby z niepełnosprawnościami.

Badanie zasięgów widowni pasm, w których następowała emisja audycji „Wspólne sprawa”, gdzie grupę odbiorców stanowili widzowie TVP3 Bydgoszcz, wynosiło odpowiednio: 15.05.2024 r. godz. 19.00 – **41 187** widzów, 16.05.2024 r. godz. 9.00 – **22 754** widzów i zostało przeprowadzone na podstawie danych dostarczonych przez AGB Nielsen dla kanału TVP3 Regionalna.

Emisję 3 audycji telewizyjnych sfinansowano kwotą **31 350,00 zł** ze środków budżetu województwa będących w dyspozycji Departamentu Promocji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu.

Działanie 1.3. Opracowywanie i wydawanie publikacji, wydawnictw ciągłych oraz wydawnictw zwartych, stanowiących zamkniętą całość, w tym na nośnikach elektromagnetycznych i elektronicznych.

W ramach otwartych konkursów ofert nr 15/2024 i 24/2024 dofinansowaniem w wysokości **227 528,00 zł** ze środków PFRON objęto **6** projektów realizowanych przez **5** wnioskodawców. W ramach realizacji projektów wydano m. in. książkę dotyczącą problematyki niepełnosprawności mającą stanowić wsparcie dla rodziców dzieci z dysfunkcjami oraz nagrano przewodniki turystyczne z myślą o osobach niewidomych i niedowidzących.

Działanie 1.4. Promocja działań dotyczących wspierania osób niepełnosprawnych w ramach dobrych praktyk.

Organizacja konkursu „**Najlepszy Terapeuta Zajęciowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego**” przyczynia się do stworzenia pozytywnego obrazu zawodu terapeuty zajęciowego w społeczeństwie, podniesienie rangi i znaczenia tego zawodu w procesie przywracania sprawności oraz pracy rehabilitacyjno-terapeutycznej z osobami z niepełnosprawnościami. Jest również okazją do popularyzowania wiedzy dotyczącej warsztatu pracy w zawodzie terapeuty zajęciowego oraz stanowi zachętę dla młodych ludzi do wyboru ścieżki kształcenia w tym zawodzie.

Celem konkursu jest promowanie i uhonorowanie osób wyróżniających się w pracy terapeutycznej zatrudnionych w placówkach reintegracji zawodowej i społecznej, placówkach pomocy społecznej, placówkach oświatowych, placówkach opieki zdrowotnej, sanatorium, organizacji pozarządowej lub ośrodka rehabilitacyjnym na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, którzy stosują innowacyjne metody terapeutyczne, promują dobre praktyki w swojej pracy i tworzą wysokie standardy pracy terapeutycznej na rzecz osób z niepełnosprawnościami przyczyniając się do podnoszenia jakości usług terapeutycznych oraz przyczyniają się do promocji zawodu terapeuty zajęciowego w województwie kujawsko-pomorskim.

Kandydatury zgodnie z Regulaminem konkursu przyjętego uchwałą Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 22/1099/23 z dnia 2 czerwca 2023 roku, zmienionej uchwałą Nr 3/132/24 z dnia 29 maja 2024 r., mogły być zgłaszane przez przedstawicieli placówek: reintegracji zawodowej i społecznej, pomocy społecznej, oświatowych, opieki zdrowotnej, sanatoriów, organizacji pozarządowych, ośrodków rehabilitacyjnych oraz organy prowadzące wymienione placówki.

Do edycji konkursu zrealizowanej w 2024 r. zgłoszonych zostało **19** wniosków. Z powodu niezuzupełnienia braków formalnych ocenie podlegało **18** z nich.

Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwałą Nr 16/878/24 z dnia 4 września 2024 r. podjął decyzję o przyznaniu **5** nagród indywidualnych oraz **1** nagrody dla zespołu terapii zajęciowej w piątej edycji konkursu „**Najlepszy Terapeuta Zajęciowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego**”.

Środki Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego przeznaczone zostały na wypłaty nagród dla laureatów konkursu (22 500,00 zł), oprawę listów gratulacyjnych dla laureatów konkursu (1 400,00 zł), usługę cateringową (360,00 zł), figurki „Kopernik i koty” (850,00 zł) oraz bukiety z żywych kwiatów dla laureatów konkursu (90,00 zł).

Łącznie na realizację konkursu wydatkowano kwotę w wysokości **25 200,00 zł** ze środków budżetu województwa w ramach zadania W/N/853/103/Wyrówn.szans.

Uroczystość wręczenia nagród laureatom odbyła się dnia **24 października 2024 r.** o godzinie 10.00 w sali nr 200 Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego przy Placu Teatralnym 2 w Toruniu.

W 2024 r. Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego zorganizował **XXXIV** (wielkanocną) i **XXXV** (bożonarodzeniową) **wystawę rękodzieła artystycznego pn. „My też potrafimy”**. W wielkanocnej wystawie, która odbyła się 11 marca 2024 r. w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu wzięło udział **139** rękodzielników reprezentujących **40** placówek działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami na terenie województwa.

Wystawa bożonarodzeniowa zorganizowana 5 grudnia 2024 r. cieszyła się podobnym zainteresowaniem. Udział zgłosiły **40** placówki, które reprezentowało **111** artystów z niepełnosprawnościami. Podobnie jak edycja wielkanocna, wystawa miała miejsce

w siedzibach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu przy Placu Teatralnym 2 oraz ul. Marii Skłodowskiej-Curie 73.

Łącznie na organizację obu edycji wystawy przeznaczono ze środków budżetu województwa w ramach zadania W/N/853/103/Wyrówn.szans. kwotą w wysokości **15 918,90 zł**. Środki te wydatkowano na wydruk plakatów informujących o wydarzeniu oraz zapewnienie usługi cateringowej dla uczestników wydarzeń.

Na podstawie umowy nr UM_SZ.273.4.366.2024 zawartej przez Województwo Kujawsko-Pomorskie z **Autyzm Polska Fundacją Pomocy Osobom Autystycznym** zorganizowano **20 czerwca 2024 r.** w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu Konferencję pt. „Osoba z ASD w społeczeństwie, poznać-zrozumieć-wspierać”.

W wydarzeniu uczestniczyło **120** osób. Na organizację wydarzenia przeznaczono ze środków budżetu województwa w ramach zadania W/N/853/103/Wyrówn.szans. kwotą w wysokości **4 550,00 zł**. Środki te wydatkowano na pokrycie części kosztów usługi cateringowej.

W ramach zawartej przez Województwo Kujawsko-Pomorskie z **Fundacją Aktywizacji i Integracji** z siedzibą w Nowem umowy nr UM_SZ.273.4.380.2024 Województwo współorganizowało **20-lecie Warsztatów Terapii Zajęciowej w Nowem**, które odbyło się **29 listopada 2024 r.** w Centrum Kultury Zamek mieszczącym się przy Placu Zamkowym 3 w Nowem.

W wydarzeniu wzięło udział **200** osób, w tym **90** osób z niepełnosprawnościami. Na jego współorganizację przeznaczono **7 000,00 zł** ze środków budżetu województwa w ramach zadania W/N/853/103/Wyrówn.szans.

W ramach dobrych praktyk, celem promocji działań dotyczących wspierania osób niepełnosprawnych, w roku sprawozdawczym zrealizowano **3** wnioski Domów Pomocy Społecznej prowadzonych przez organizacje pozarządowe, w których łącznie przebywa **139** osób z niepełnosprawnościami. Wnioski te dotyczyły organizacji cyklu imprez świąteczno-noworocznych dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością - mieszkańców 3 DPS z naszego regionu. Szczegółowy opis wydarzeń znajduje się poniżej.

Realizując umowę UM_SE.273.4.545.2024 z dnia 23.12.2024 r. zawartą z **Domem Pomocy Społecznej w Chełmnie**, w DPS odbyło się wspólne kolędowanie oraz zorganizowano kolację wigilijną dla jego mieszkańców. Wydarzenia te poprzedziło przygotowywanie ozdób świątecznych oraz zajęcia kulinarne, podczas których pieczono i dekorowano pierniki.

Łącznie w obu wydarzeniach uczestniczyło **142** mieszkańców, w tym **19** dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną.

Koszt: zaangażowano **28 000,00 zł**; wydatkowano **28 000,00 zł**.

W grudniu 2024 r. w **Domu Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży w Grabiu** odbył się cykl imprez związanych ze świętowaniem Bożego Narodzenia oraz Sylwestra dla dzieci i młodzieży – mieszkańców Domu. W ramach realizacji umowy UM_SE.273.4.546.2024 z dnia 23.12.2024 r. odbyły się następujące wydarzenia:

- spotkanie z biskupem Mikołajem,
- wycieczka edukacyjno-rekreacyjna do Gniezna na warsztaty robienia bombek,
- warsztaty kulinarne,
- świąteczna sesja fotograficzna,
- jasełka,
- Wigilia,
- zabawa Sylwestrowa.

Łącznie w całym cyklu wydarzeń wzięło udział **90** osób, w tym **70** dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami.

Koszt: zaangażowano **28 000,00 zł**; wydatkowano **28 000,00 zł**.

Dom Pomocy Społecznej w Kamieniu Krajeńskim realizując zawartą w dniu 23.12.2024 r. umowę nr UM_SE.273.4.547.2024 zorganizował:

- wieczerzę wigilijną, na którą oprócz mieszkańców i pracowników DPS zaproszono również gości z jednostek współpracujących z DPS,
- Bożonarodzeniowe Kolędowanie.

Łącznie w wydarzeniach wzięło udział **90** osób w tym **50** dzieci i młodzieży oraz **20** osób dorosłych z niepełnosprawnościami.

Koszt: zaangażowano **28 000,00 zł**; wydatkowano **28 000,00 zł**.

Oczekiwany rezultat organizacji cyklu imprez świąteczno-noworocznych dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością - mieszkańców 3 DPS naszego regionu jest przełamywanie społecznych barier mentalnych i stereotypów dotyczących osób z niepełnosprawnościami.

Cel 2 Budowanie niezależności i włączenia społecznego osób z niepełnosprawnościami

Działanie 2.1 Organizowanie i prowadzenie wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci.

Zadania z zakresu wczesnego wspomaganie w ramach otwartego konkursu ofert nr 17/2024 ze środków budżetu województwa realizowały **3** podmioty, które łącznie otrzymały dofinansowanie w wysokości **38 750,00 zł**. Zadaniem tymi objęto **27** uczestników z niepełnosprawnościami wśród dzieci i młodzieży do 16 roku życia, pochodzących z Miasta Bydgoszczy i Miasta Torunia.

Działanie 2.2. Organizowanie i prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć umożliwiających nabycie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami w środowisku.

W ramach ogłoszonych otwartych konkursów ofert nr 15/2024, 24/2024 oraz trybu uproszczonego ze środków PFRON dofinansowanie w wysokości **445 822,52 zł** na realizację przedsięwzięć otrzymało łącznie **16** podmiotów. Działaniami tymi objęto **219** osoby z niepełnosprawnościami, w tym **92** dzieci i młodzieży do 16 roku życia.

Działanie 2.3. Prowadzenie rehabilitacji osób z niepełnosprawnościami w różnych typach placówek.

Działania z zakresu rehabilitacji realizowało **9** podmiotów, które otrzymały na ten cel **90 750,00 zł** ze środków budżetu województwa, oraz **217 967,00 zł** ze środków PFRON będących w dyspozycji samorządu województwa, w ramach ogłoszonych otwartych

konkursów ofert nr 17/2024 oraz 24/2024. Działaniami terapeutycznymi i rehabilitacyjnymi objęto **144** osoby z niepełnosprawnościami, w tym **38** dzieci i młodzieży.

Działanie 2.4. Wspieranie inicjatyw kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób z niepełnosprawnościami o charakterze regionalnym.

Samorząd województwa w ramach otwartego konkursu ofert nr 17/2024, konkursu nr 24/2024 oraz trybu uproszczonego przekazał środki w wysokości **20 500,00 zł** ze środków budżetu województwa oraz **42 481,75 zł** ze środków PFRON na dofinansowanie **5** przedsięwzięć realizowanych przez **5** podmiotów. Realizowane działania miały na celu promocję aktywności sportowej i objęły **280** osób z niepełnosprawnościami, w tym **40** dzieci i młodzieży.

Województwo Kujawsko-Pomorskie w ramach umowy zawartej z Fundacją „Światło” w Toruniu współorganizowało **VI Bal Osób Niepełnosprawnych**. Bal odbył się **20 stycznia 2024 r.** w Międzynarodowym Centrum Spotkań Młodzieży przy ul. Łokietka 3 w Toruniu. Na jego uczestników czekały liczne konkursy i zabawy integracyjne, możliwość zrobienia sobie zdjęć w fotobudce. Wydarzenie prowadził Disk Jockey Alex Dj. Wydarzenie zgromadziło **220** osób z niepełnosprawnościami i było współfinansowane ze środków budżetu województwa w wysokości **10 000,00 zł** w ramach zadania W/N/853/103/Wyrówn.szans.

Na mocy porozumienia Nr SZ-613.3.2024 zawartego między Województwem Kujawsko-Pomorskim a Stowarzyszeniem „Pomocna dłoń” z siedzibą w Strzelnie zorganizowano **7 marca 2024 roku** w Strzeleckim Domu Kultury wydarzenie pn. „**Spotkanie Pokoleń**”. W jego trakcie uczniowie wraz z nauczycielami mieli możliwość zaprezentować swoje zdolności taneczno-muzyczne. W wydarzeniu uczestniczyło **200** osób, w tym **120** osób z niepełnosprawnościami, wśród których **90** osób stanowiły dzieci i młodzież.

Środki budżetu województwa w wysokości **3 500,00 zł** w ramach zadania W/N/853/103/Wyrówn.szans. zostały przeznaczone na pokrycie kosztów poczęstunku.

W ramach realizacji umowy nr UM_PS.273.4.746.2024 zawartej z Brodnickim Centrum Caritas im. Bpa Jana Chrapka zorganizowano **Spotkanie Integracyjne. VI Przegląd Teatralny Osób Niepełnosprawnych**, które odbyło się **11 czerwca 2024 r.** w Brodnickim Domu Kultury przy ul. Przykop 43. W trakcie wydarzenia wystąpiło **14** zespołów z placówek działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami, m.in. z Brodnicy, Lidzbarka, Grudziądza, Pigży, Rypina, Chełmży i Torunia. W spotkaniu łącznie wzięło udział **231** osób, w tym **163** osób z niepełnosprawnościami.

Samorząd przeznaczył w ramach zadania W/N/853/103/Wyrówn.szans. środki z budżetu województwa w wysokości **8 000,00 zł** oraz 25 000,00 ze środków Departamentu Promocji Urzędu Marszałkowskiego.

Województwo Kujawsko-Pomorskie w ramach zawartej z Włocławskim Stowarzyszeniem Niepełnosprawnych „Eurointegracja” umowy nr UM_SZ.273.4.379.2024 współorganizowało obóz sportowy dla osób z niepełnosprawnościami w Poroninie-Murzasichla, który odbył się w dniach **10 – 20 sierpnia 2024 roku**. W obozie wzięło udział **37 osób** z niepełnosprawnościami w wieku senioralnym.

Środki z budżetu województwa w kwocie **2 923,00 zł** w ramach zadania W/N/853/103/Wyrówn.szans. zostały przeznaczone na pokrycie kosztów usługi organizacji zajęć sportowych na basenach termalnych dla uczestników obozu.

Realizując umowę nr UM_SZ.273.4.362.2024 zawartą z Fundacją „Światło” w Toruniu Województwo Kujawsko-Pomorskie współorganizowało **IV Piknik Osób Niepełnosprawnych**. Piknik zorganizowano **14 września 2024 r.** na terenie Centrum Targowego „Park”, znajdującego się przy Szosie Bydgoskiej 3 w Toruniu. Wydarzenie zgromadziło **217 osób**, w tym osoby z niepełnosprawnościami wraz z rodzinami lub opiekunami.

Samorząd przeznaczył w ramach zadania W/N/853/103/Wyrówn.szans. środki z budżetu województwa w wysokości **10 000,00 zł**.

Na mocy umowy nr UM_PS.273.4.1132.2024 z dnia 12 września 2024 r. zawartej z Centrum Rehabilitacji im. ks. Biskupa Jana Chrapka w Grudziądzu zorganizowano **18 września 2024 r.** w Centrum Kultury Teatr w Grudziądzu Galę finałową **XXVI Ogólnopolskiego Przeglądu Twórczości Artystycznej Niepełnosprawnych OPTAN 2024**. W trakcie gali odbyła się wystawa prac z konkursu plastycznego, występ laureatów z konkursu piosenek oraz koncert „W krainie operetki i nie tylko”. W Przeglądzie udział wzięło **60 artystów** z niepełnosprawnościami.

Zadanie współfinansowały Departamenty Promocji oraz Spraw Społecznych i Zdrowia. Samorząd przeznaczył środki z budżetu województwa w wysokości 20 000,00 zł, w tym **5 000,00 zł** w ramach zadania W/N/853/103/Wyrówn.szans.

Działanie 2.5. Realizacja szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób z niepełnosprawnościami.

W ramach ogłoszonych otwartych konkursów ofert nr 15/2024, 24/2024 oraz trybu uproszczonego ze środków PFRON dofinansowanie w wysokości **234 111,00 zł** na realizację przedsięwzięć otrzymało łącznie **7 podmiotów**. Działaniami tymi objęto **226 osoby** z niepełnosprawnościami, w tym **10 dzieci i młodzieży** do 16 roku życia.

Działanie 2.6. Realizacja szkoleń, kursów dla członków rodzin, opiekunów, kadry i wolontariuszy zaangażowanych w proces rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami.

Działania z tego zakresu prowadziło **6 organizacji pozarządowych**, które w ramach otwartego konkursu ofert nr 15/2024, 24/2024 oraz trybu uproszczonego otrzymały dofinansowanie w kwocie **146 734,00 zł** ze środków PFRON będących w dyspozycji

samorządu województwa. Efektem zadań było zwiększenie aktywności i zaradności życiowej, a także opieki, rehabilitacji i pielęgnacji nad osobami z niepełnosprawnościami. Działaniami tymi objęto **426** opiekunów oraz innych osób bezpośrednio pracujących z osobami z niepełnosprawnościami.

Działanie 2.9. Opiniowanie wniosków o wpis do rejestru ośrodków przyjmujących grupy turnusowe.

Zgodnie z zapisami art. 35 ust. 1 pkt 9 ustawy o rehabilitacji (...) do zadań samorządu województwa należy opiniowanie wniosków o wpis do rejestru ośrodków, w których mogą odbywać się turnusy rehabilitacyjne dla osób z niepełnosprawnością. Opinia sporządzana jest na podstawie wizji lokalnej ośrodka i zawiera: stwierdzenie zgodności lub braku zgodności informacji zawartych we wniosku ośrodka ze stanem faktycznym, informację o standardzie ośrodka, ocenę warunków sanitarno-higienicznych, ocenę możliwości zapewnienia osobom z niepełnosprawnością dogodnych warunków pobytu, odpowiednich do rodzaju ich niepełnosprawności, ocenę zaplecza i jego wyposażenia do realizacji programów turnusów i prowadzenia różnych form aktywnej rehabilitacji, w tym zajęć mających na celu poprawę psychofizycznej sprawności uczestników tych turnusów i zajęć wypoczynkowych oraz zaplecza do przeprowadzenia zabiegów fizjoterapeutycznych w przypadku turnusu z programem zawierającym takie zabiegi, w zależności od rodzaju turnusów, które będą odbywały się w ośrodku.

W 2024 roku do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu wpłynęło **13** wniosków o wpis do rejestru ośrodków, w których mogą odbywać się turnusy rehabilitacyjne dla osób z niepełnosprawnością korzystających z dofinansowania ze środków PFRON, w tym:

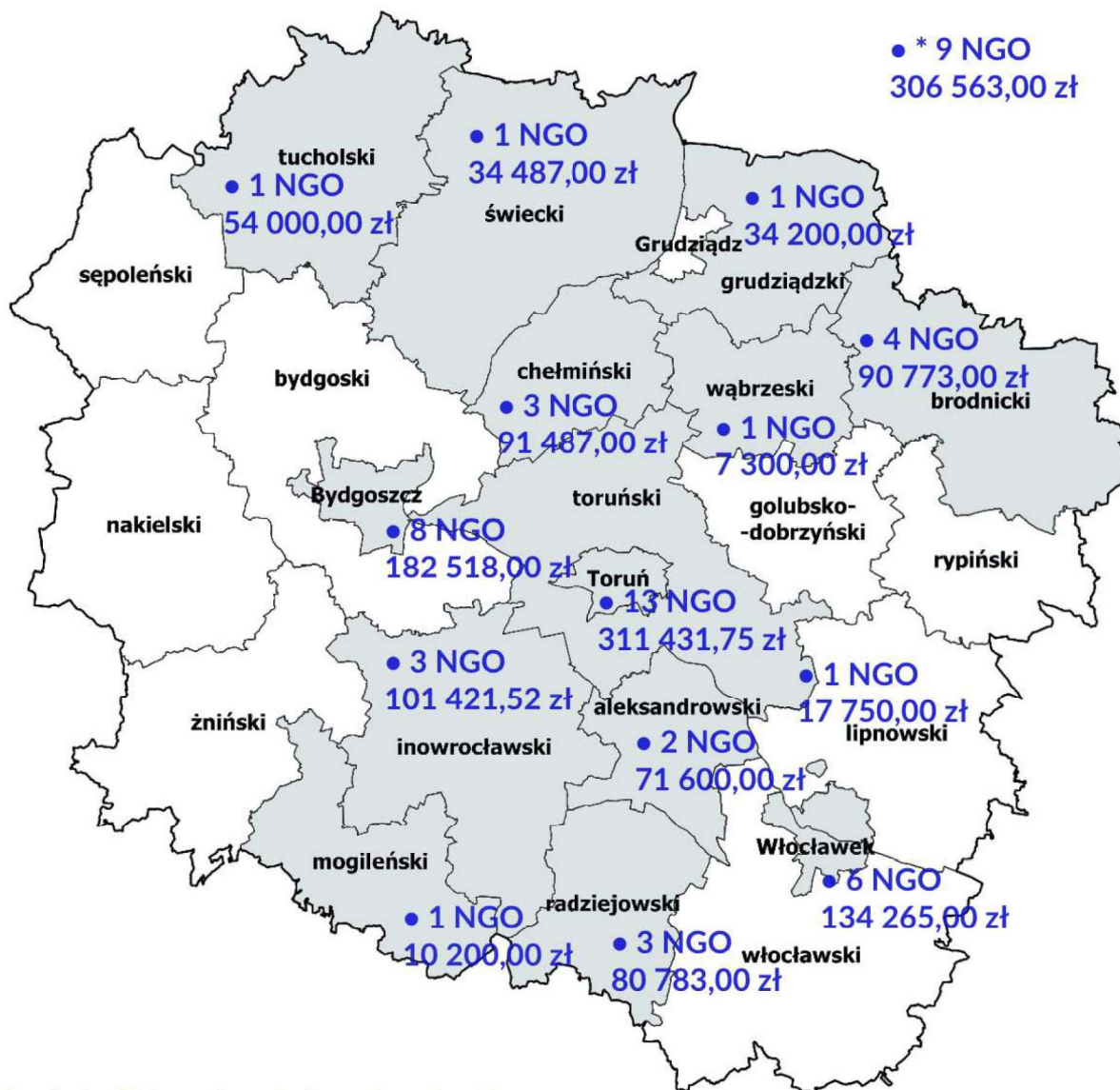
- **11** wniosków zaopiniowano pozytywnie w całkowitym wnioskowanym zakresie i dotyczyły ośrodków, którym upływał w roku 2024 termin uprawniający do przyjmowania zorganizowanych grup turnusowych, korzystających z dofinansowania ze środków PFRON, bowiem wpis do rejestru ośrodków dokonywany jest na okres 3 lat,
- **1** wniosek ze względu na nieuzupełnienie w wyznaczonym terminie pozostawiony został bez rozpatrzenia. Wnioskodawca złożył kolejny wniosek, który został rozpatrzony pozytywnie.
- **1** wniosek ze względu na rezygnację Wnioskodawcy pozostawiony został bez dalszego rozpatrzenia.

Działanie 2.10. Realizacja usług asystenckich dla osób z niepełnosprawnościami.

Polski Związek Głuchych Oddział Kujawsko-Pomorski w Bydgoszczy w ramach otwartego konkursu ofert nr 15/2024 zrealizował V edycję projektu Asystent on-line osoby niesłyszącej. Dotacja na to zadanie wyniosła **51 000,00 zł** ze środków PFRON. Celem zadania było zapewnienie wsparcia tłumacza języka migowego przy wykorzystaniu komunikatora Skype

podczas załatwiania spraw codziennych, np. wizyt lekarskich, kontaktów z instytucjami czy usługodawcami. Ze wsparcia skorzystało **62** osób z niepełnosprawnościami.

Rysunek 3. Mapa województwa kujawsko-pomorskiego przedstawiająca powiaty, na terenie których organizacje pozarządowe realizowały zadania w ramach otwartych konkursów ofert

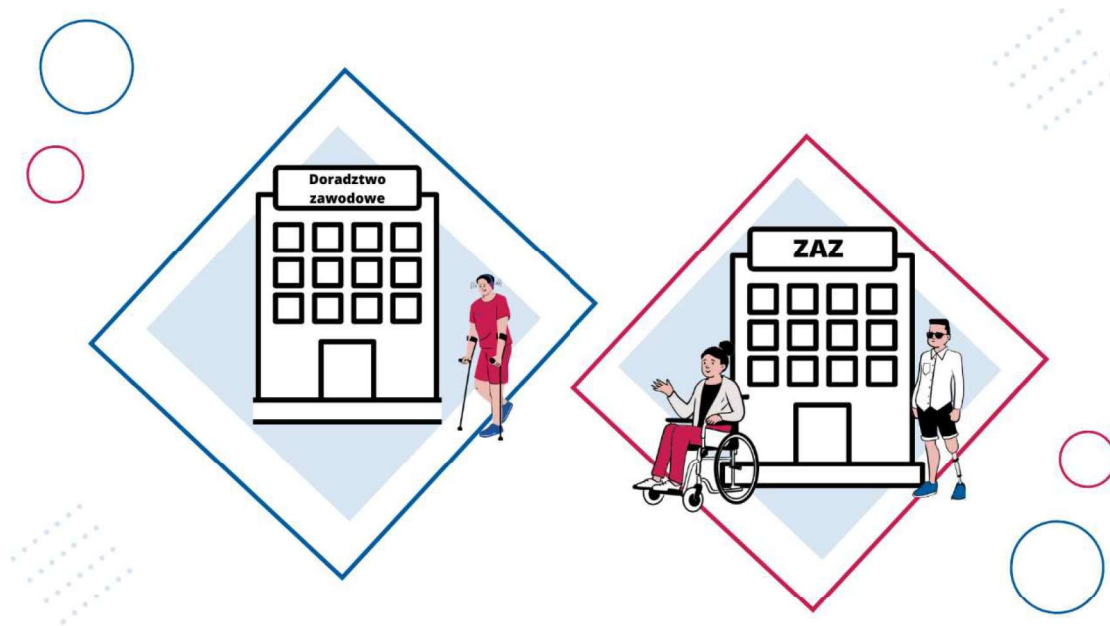

* zadania objęty swoim zasięgiem całe województwo

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Podsumowując, łącznie na realizację **57** przedsięwzięć w ramach ogłoszonych otwartych konkursów ofert samorząd województwa przekazał ze środków własnych oraz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych **1 528 779,27 zł**. Odbiorcami tych projektów zostało **43 579** osób, w tym **42 000** odbiorców kampanii edukacyjno-informacyjnej "Ja nie widzę Ciebie, Ty zobacz mnie!", **751** osób dorosłych oraz **207** dzieci i młodzieży do 16 roku życia z niepełnosprawnościami. Wykaz dofinansowanych przedsięwzięć znajduje się na stronie niepełnosprawni.kujawsko-pomorskie.pl w menu Realizowane zadania w zakładce Zlecenie zadań – tryb konkursowy oraz w zakładce Zlecenie zadań – tryb uproszczony.

Cel 3 Zwiększenie szans na zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami

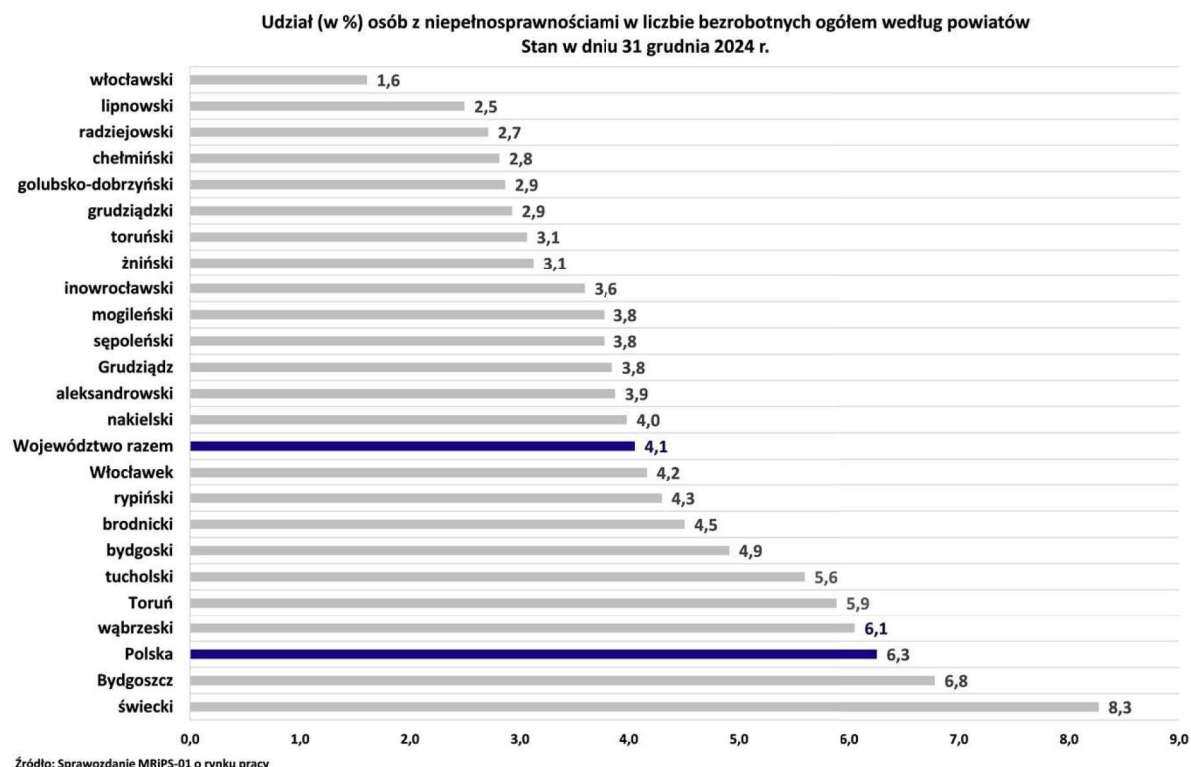

Działanie 3.2. Realizacja kompleksowych i zindywidualizowanych działań na rzecz włączenia osób niepełnosprawnych w rynek pracy.

Działania w tym zakresie realizowany były przez Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu i zostały opisane poniżej.

W odniesieniu do końca 2023 roku w województwie wystąpił spadek liczby bezrobotnych z niepełnosprawnościami o **745** osób (24,9%, podczas gdy liczba bezrobotnych ogółem wzrosła o 1,8%). W 2024 roku w powiatowych urzędach pracy w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowało się **4 065** bezrobotnych z niepełnosprawnościami (o 3,6% mniej niż w roku poprzednim).

Wykres 4. Udział osób niepełnosprawnych w liczbie bezrobotnych ogółem według powiatów w województwie kujawsko-pomorskim w 2023 r.

Opracowanie: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu

Powiatowe urzędy pracy w 2024 roku pozyskały dla osób z niepełnosprawnościami **1 228** wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej (o **80** miejsc, czyli 7,0% więcej niż w roku poprzednim). Było to 2,7% wszystkich propozycji zgłoszonych w województwie (w roku poprzednim 2,3%). Wzrost odnotowano wśród propozycji miejsc niesubsydiowanych (o 10,8%), natomiast propozycji miejsc subsydiowanych było o 20,9% mniej. Wszystkich wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w 2024 roku zgłoszono w województwie **44 658** (o **4 969** miejsc, czyli 10,0% mniej niż rok wcześniej).

Z ewidencji bezrobotnych wyłączone **4 831** osób z niepełnosprawnościami. Główną przyczyną wyłączeń z ewidencji bezrobotnych w tej grupie – podobnie jak w latach ubiegłych – było podjęcie pracy. W 2024 roku pracę podjęło **1 928** osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami (o 7,5% mniej niż w roku poprzednim, w przypadku ogółu bezrobotnych odnotowano spadek podjęć pracy o 0,8%). Było to 4,1% wszystkich podjęć pracy przez bezrobotnych w województwie (w roku poprzednim 4,4%).

Podjęcia pracy stanowiły 39,9% ogółu odpływu z bezrobocia osób z niepełnosprawnościami (w poprzednim roku – 50,4%), dla ogółu bezrobotnych udział ten wyniósł 57,0%. Przede wszystkim było to **zatrudnienie niesubsydiowane (1 553 osoby, czyli 80,5%)**. W odniesieniu do 2023 roku liczba bezrobotnych z niepełnosprawnościami podejmujących zatrudnienie niesubsydiowane zmniejszyła się o 6,0% (**100** osób).

Pracę subsydiowaną podjęło w 2024 roku **375** bezrobotnych z niepełnosprawnościami. Stanowiło to 19,5% wszystkich podjęć pracy w tej grupie bezrobotnych (wobec 432 osób i 20,7% w roku poprzednim) oraz 4,4% całego zatrudnienia subsydiowanego bezrobotnych ogółem (tak samo jak przed rokiem). W porównaniu z rokiem 2023 liczba bezrobotnych z niepełnosprawnościami podejmujących zatrudnienie subsydiowane zmniejszyła się o **57** osób. W większości form pracy subsydiowanego zatrudnienia odnotowano podobny poziom podjęć, znaczący spadek podjęć dotyczył miejsc pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 r. ż. (o **4** osoby, 80,0%). Wzrosła natomiast liczba podjęć działalności gospodarczej (o **7** osób, 29,2%).

Szkolenia rozpoczęło w 2024 roku **52** bezrobotnych z niepełnosprawnościami (**66** osób w poprzednim roku). Stanowiło to 3,9% ogółu bezrobotnych podejmujących tę formę aktywizacji (wobec 3,7% w roku 2023). W grupie tej były **24** kobiety i **20** mieszkańców wsi (w roku poprzednim odpowiednio: 28 kobiet i 30 zamieszkałych na wsi).

W 2024 roku **staże** podjęło **164** bezrobotnych z niepełnosprawnościami (o 8,9% mniej niż w roku poprzednim). Stanowiło to 3,2% ogółu bezrobotnych podejmujących tę formę aktywizacji (w roku 2023 było 3,0%). Wśród tych osób było **101** kobiet i **73** mieszkańców wsi (w roku poprzednim odpowiednio: 111 kobiet i 76 zamieszkałych na wsi).

Prace społecznie użyteczne podjęło w 2024 roku **127** bezrobotnych z niepełnosprawnościami (o 18,7% więcej niż w roku poprzednim). Stanowiło to 9,2% ogółu bezrobotnych podejmujących tę formę aktywizacji (w roku 2023 – 7,0%). W grupie tej były **62** kobiety i **48** osób zamieszkałych na wsi (w roku poprzednim: 46 kobiet i 51 osób zamieszkałych na wsi).

Z analizy struktury aktywizacji bezrobotnych z niepełnosprawnościami według form aktywizacji wynika, że częściej niż bezrobotni ogółem korzystali oni z robót publicznych i prac społecznie użytecznych, a rzadziej brali udział w pozostałych formach.

Łącznie w 2024 roku różne formy aktywizacji (zatrudnienie subsydiowane, szkolenia, staż, przygotowanie zawodowe dorosłych, prace społecznie użyteczne) **rozpoczęło 718** bezrobotnych z niepełnosprawnościami, co stanowiło **4,4% wszystkich bezrobotnych aktywizowanych w tych formach** (w roku poprzednim było to odpowiednio: 786 osób i 4,1%).

Tabela 3. Aktywizacja niepełnosprawnych bezrobotnych w latach 2022-2023

Aktywizacja bezrobotnych z niepełnosprawnościami w latach 2023 - 2024

Wyszczególnienie		2023 r.	2024 r.		
			zmiana		
			osoby	w %	
Podjęcie pracy		2 085	1 928	-157	-7,5
z wiersza 1	praca subsydiowana	432	375	-57	-13,2
	na miejscach pracy refundowanych ze środków Funduszu Pracy	56	52	-4	-7,1
	w tym w zakładach pracy chronionej	0	0	0	.
	na miejscach pracy refundowanych ze środków PFRON	23	16	-7	-30,4
	w tym w zakładach pracy chronionej	1	1	0	0,0
	podjęcie działalności gospodarczej	24	31	7	29,2
	w tym w ramach bonu na zasiedlenie	0	0	0	.
	prace interwencyjne	80	69	-11	-13,8
	roboty publiczne	225	190	-35	-15,6
	praca poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	4	3	-1	-25,0
	praca w ramach bonu zatrudnieniowego	1	0	-1	-100,0
	praca w ramach świadczenia aktywizacyjnego	0	0	0	.
	praca w ramach grantu na telepracę	0	0	0	.
	praca w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	0	0	0	.
	praca w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 r. ż.	5	1	-4	-80,0
	rozpoczęcie realizacji indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego lub podpisania kontraktu socjalnego	9	12	3	33,3
	praca niesubsydiowana	1 653	1 553	-100	-6,0
	z wiersza 18	praca sezonowa	91	72	-19
pozostałe zatrudnienie		1 524	1 453	-71	-4,7
podjęcie działalności gospodarczej		38	28	-10	-26,3
Rozpoczęcie szkolenia		66	52	-14	-21,2
w tym w ramach bonu szkoleniowego		1	1	0	0,0
Rozpoczęcie stażu		180	164	-16	-8,9
w tym w ramach bonu stażowego		0	0	0	.
Rozpoczęcie przygotowania zawodowego dorosłych		1	0	-1	-100,0
Rozpoczęcie pracy społecznie użytecznej		107	127	20	18,7
w tym w ramach PAI (Program Aktywizacja i Integracja)		0	0	0	.
Skierowanie do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych		0	0	0	.

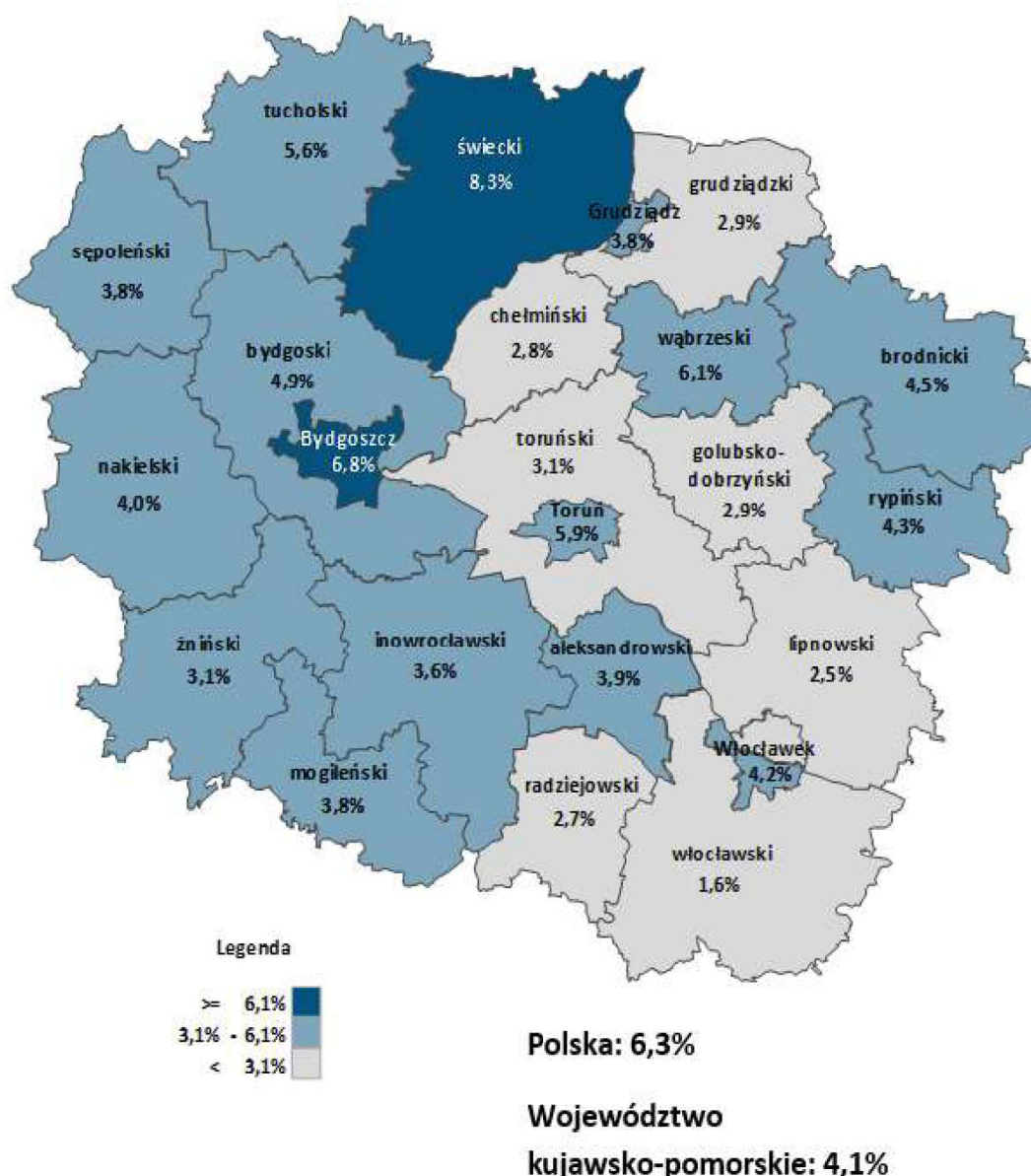
Źródło: Sprawozdanie MRIPS-07 o osobach niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu za 2023 i 2024 rok

Opracowanie: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu

Udział niepełnosprawnych bezrobotnych w 2024 roku ze wskazaniem procentowych odchyleń w porównaniu z rokiem 2023 przedstawia rysunek nr 4.

Rysunek 4. Udział niepełnosprawnych bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych według powiatów WK-P na 31 grudnia 2024 roku

UDZIAŁ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI W OGÓLNEJ LICZBIE BEZROBOTNYCH WEDŁUG POWIATÓW WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO STAN NA 31 GRUDNIA 2024 ROKU

Opracowanie: WUP w Toruniu na podstawie danych ze sprawozdania o rynku pracy

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu pełniąc rolę Instytucji Pośredniczącej Funduszy Europejskich dla Kujaw i Pomorza 2021-2027 (FedKP) odpowiada za realizację zadań w ramach Priorytetu 8. Fundusze Europejskie na wsparcie w obszarze rynku pracy, edukacji i włączenia społecznego, w ramach następujących działań:

- Działania 8.1 Podniesienie aktywności zawodowej klientów publicznych służb zatrudnienia;
- Działania 8.2 Wsparcie indywidualnej i kompleksowej aktywizacji zawodowo-edukacyjnej osób młodych realizowane przez OHP;
- Działania 8.3 Wsparcie osób pracujących znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy;
- Działania 8.4 Młodzi-aktywni potencjałem regionalnego rynku pracy;
- Działania 8.5 Wsparcie dostępu do usług rozwojowych;
- Działania 8.6 Wsparcie w obszarze adaptacyjności;
- Działania 8.7 Działania w zakresie wzmocnienia potencjału partnerów społecznych.

W 2024 r. w projektach realizowanych przez powiatowe urzędy pracy w ramach Działania 8.1 wsparciem objęto **4 658** osób bezrobotnych, w tym **123** osoby z niepełnosprawnościami (2,6%). Osoby z niepełnosprawnościami zostały uznane za jedną z grup w trudnej sytuacji, szczególnie defaworyzowane na rynku pracy. Wobec tego objęcie ich wsparciem pozwala na udzielenie pomocy grupie najbardziej pożądanej z punktu widzenia potrzeb regionalnych.

Osoby z niepełnosprawnościami zostały objęte indywidualnym i kompleksowym wsparciem, zgodnie z instrumentami i usługami rynku pracy wynikającymi z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, z wyłączeniem robót publicznych (m.in. szkoleniami, stażami, pomocą w rozpoczęciu własnej działalności gospodarczej).

W ramach Działania 8.3 osoby z niepełnosprawnościami, obok osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych, pracujących w ramach umów cywilno-prawnych, ubogich pracujących, jak również osób odchodzących z rolnictwa, stanowiły jedną z grup możliwych do objęcia wsparciem.

Wsparcie w projektach obejmowało m. in. doradztwo zawodowe wraz z opracowaniem i wdrożeniem Indywidualnych Planów Działań, pośrednictwo pracy, działania ukierunkowane na rozwijanie kwalifikacji i kompetencji (szkolenia, specjalistyczne kursy, finansowanie studiów podyplomowych, studiów uzupełniających), działania ukierunkowane na nabywanie doświadczenia zawodowego, czy działania z zakresu mobilności zawodowej i terytorialnej (dodatki/granty relokacyjne, itp.). Dodatkowo do osób z niepełnosprawnościami mogły być skierowane działania ukierunkowane na tworzenie miejsc pracy, w tym refundacja części kosztów wynagrodzenia oraz pokrycie kosztów utworzenia miejsca pracy.

Poza osobami niepełnosprawnymi bezrobotnymi w rejestrach PUP, znajdują się również osoby niepełnosprawne poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu.

Zgodnie z zapisami ustawy o rehabilitacji (...), osoba niepełnosprawna zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu może

korzystać na zasadach takich jak bezrobotni z usług lub instrumentów rynku pracy określonych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 475, z późn. zm.). Wydatki na formy aktywizacji wymienione w ustawie o rehabilitacji (...), w odniesieniu do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych, jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu, są finansowane tylko ze środków PFRON.

W tabeli nr 4 przedstawiono zbiorcze zestawienie zadań na rzecz rehabilitacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami realizowane przez powiaty. Samorządy powiatowe dzięki organizowanym szkoleniom i przekwalifikowaniom umożliwiają osobom z niepełnosprawnościami zdobycie nowych umiejętności zawodowych, odnowienie już posiadanych kwalifikacji, co w ostateczności daje możliwość uzyskania wyższych kompetencji zawodowych zwiększających ich szanse na podjęcie zatrudnienia. Natomiast kierowanie osób z niepełnosprawnościami na staż do pracodawców, to niejednokrotnie pierwszy ich kontakt z pracą. Podczas stażu zdobywają cenne doświadczenie zawodowe, a pracodawca ma okazję poznać ich możliwości adaptacji w danej pracy oraz ocenić nabyte przez nich umiejętności wykonywania zadań na danym stanowisku pracy. Często staż kończy się propozycją zatrudnienia osoby z niepełnosprawnością.

Środki skierowane do pracodawców na utworzenie stanowisk pracy dla osób z niepełnosprawnościami, to kolejna szansa na zdobycie przez nich zatrudnienia minimum na 36 miesięcy. W urzędach pracy środki PFRON mogą być też przeznaczone na zadanie związane z częściowym zwrotem miesięcznych kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi z niepełnosprawnościami w pracy. Środki te w niejednym przypadku pozwalają na utrzymanie zatrudnienia danej osoby z niepełnosprawnościami, potrzebującej pomocy innego pracownika przy wykonywaniu niektórych czynności w pracy.

W związku z aktywizacją zawodową osób z niepełnosprawnościami bardzo ważną rolę w urzędzie pracy spełniają pośrednicy pracy i doradcy zawodowi. Ich zadaniem jest nie tylko pomoc przy wyborze odpowiedniego zatrudnienia, ale i pośrednictwo między pracodawcą, a osobą z niepełnosprawnościami – przyszłym pracownikiem.

W przepisach dotyczących zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami, zarówno międzynarodowych i krajowych, bardzo mocno podkreśla się znaczenie zasady równości szans oraz niedyskryminacji osób z niepełnosprawnościami w stosunkach pracy. Z podejścia tego wynikają dwa nurty wspierania aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnościami w ramach:

- zatrudnienia wspieranego na chronionym rynku pracy,
- rynku pracy otwartego dla wszystkich potencjalnych pracowników, w tym także pracowników z niepełnosprawnościami.

W takim podejściu podkreślana jest rola chronionego rynku pracy, w tym zwłaszcza Zakładów Pracy Chronionej.

Zakład Pracy Chronionej jest przedsiębiorstwem przystosowanym do zatrudniania osób z niepełnosprawnością. Do głównych celów jego funkcjonowania należy nie tylko wypracowanie zysku, jak w każdej firmie, ale także aktywizacja zawodowa osób, które nie poradziłyby sobie na otwartym rynku pracy. Decyzję w sprawie nadania statusu zakładu pracy chronionej wydaje wojewoda.

Na podstawie informacji przekazanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, według stanu na dzień 31.12.2024 r., na terenie województwa kujawsko-pomorskiego funkcjonowały **44** Zakłady Pracy Chronionej (wzrost o 1 w porównaniu do 2023 r.). Miesięcznym dofinansowaniem do wynagrodzeń pracowników z niepełnosprawnościami zatrudnionych w tych Zakładach, objęto łącznie **4 930** osoby (spadek o 370 osoby w stosunku do 2023 r.), w tym:

- **431** osób zaliczanych do znacznego stopnia niepełnosprawności,
- **3754** osób zaliczanych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności,
- **745** osób zaliczanych do lekkiego stopnia niepełnosprawności.

Tabela 4. Zbiorcze zestawienie zadań na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych realizowane przez powiaty w 2024 r. na podstawie ustawy o rehabilitacji (...)

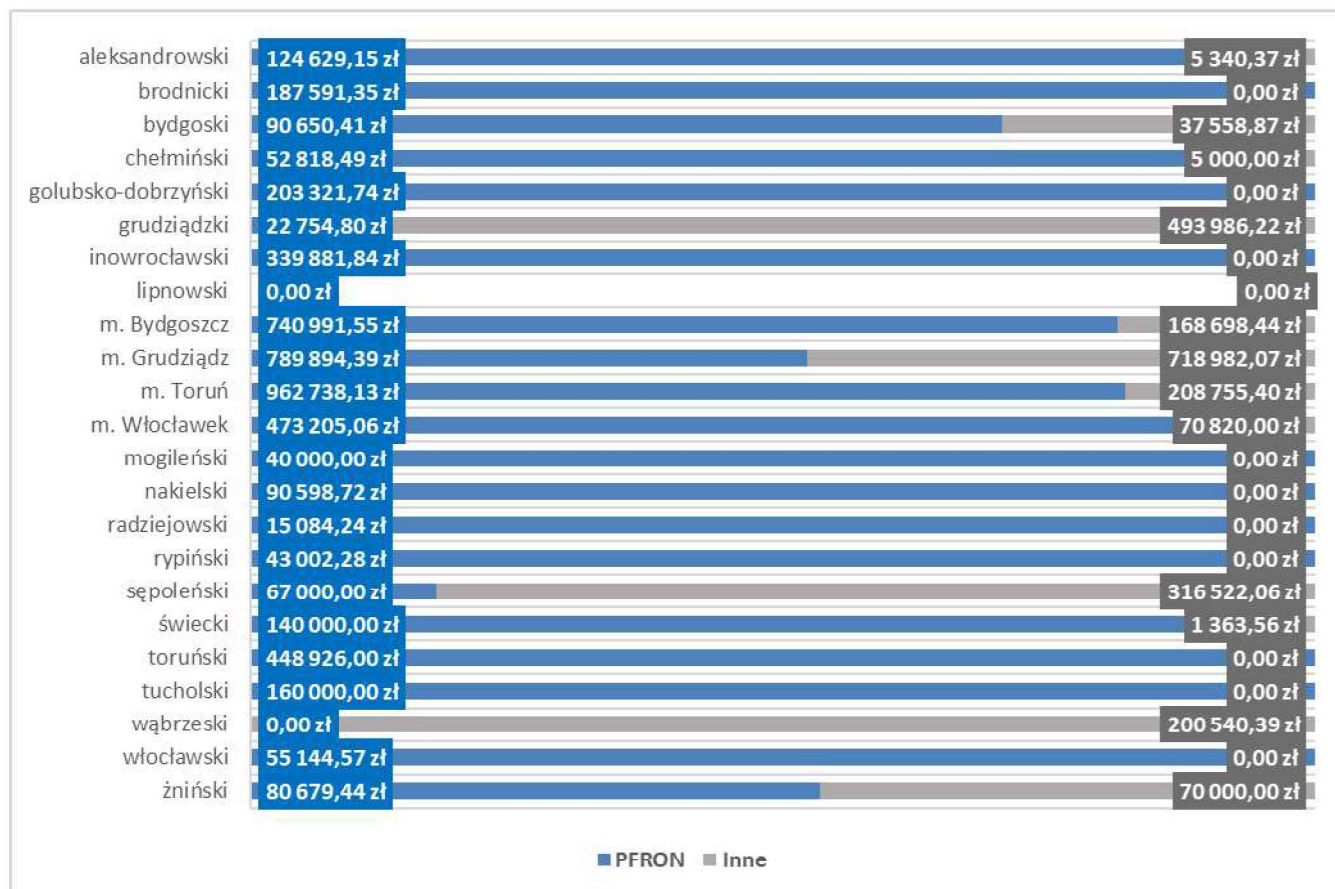
L.p.	Zadania powiatu z zakresu zawodowej realizowane zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27.08.1997 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 44 z późn. zm.)	2	3	Liczba złożonych wniosków	Liczba zawartych umów	Liczba osób z niepełnosprawnością w realizowanych zadaniach, w tym:					Kwota dofinansowania w 2024 r. (w zł)	
						6	7	8	9	10	11	12
						ogółem	dzieci i młodzież do 16 r. z	z lekkim stopniem	z umiarkowanym stopniem	z znacznym stopniem	PFRON	Inne źródła finansowania
1	finansowanie z Funduszu wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy określone w ustawie o promocji, w odniesieniu do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu			119	119	111	0	42	66	3	471 138	499 630
2	pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych, ich szkolenie oraz przekwalifikowanie			457	451	1 920	0	979	886	55	15 648	18 177
3	przyznawanie środków Funduszu jednorazowo na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na podjęcie działalności w formie spółdzielni socjalnej na jednego członka założyciela spółdzielni oraz na jednego członka przystępującego do spółdzielni socjalnej po jej założeniu			40	35	45	0	18	28	0	2 090 442	166 995
4	przyznawanie środków na utworzenie stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej			0	0	0	0	0	0	0	0	0
	przyznawanie środków na finansowanie kosztów pracy osoby niepełnosprawnej			0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	zwrot kosztów adaptacji pomieszczeń zakładu pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych, w szczególności poniesionych w związku z przystosowaniem stworzonych lub istniejących stanowisk pracy dla tych osób, stosownie do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności			0	0	0	0	0	0	0	0	0

L.p.	Zadania powiatu z zakresu zawodowej realizowane zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27.08.1997 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 44 z późn. zm.)	Podstawa prawna zadania Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27.08.1997 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 44 z późn. zm.)	Liczba złożonych wniosków	Liczba zawartych umów	Liczba osób z niepełnosprawnością w realizowanych zadaniach, w tym:					Kwota dofinansowania w 2024 r. (w zł)	
					ogółem	dzieci i młodzież do 16 r. z	z lekkim stopniem	z umiarkowanym stopniem	z znacznym stopniem	PFRON	Inne źródła finansowania
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	zwrot kosztów adaptacji lub nabycia urządzeń ułatwiających osobie niepełnosprawnej wykonywanie pracy lub funkcjonowanie w zakładzie pracy	art. 35a, ust. 1, pkt 9b (art. 26, ust. 1, pkt. 1b)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	zwrot kosztów zakupu i autoryzacji oprogramowania na użytek pracowników niepełnosprawnych oraz urządzeń wspomagających lub przystosowanych do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności	art. 35a, ust. 1, pkt 9, lit. b (art. 26, ust. 1, pkt. 1c)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	zwrot środków miesięcznych kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnego w pracy	art. 35a, ust. 1, pkt 9, lit. b (art. 26d, ust. 1, pkt. 1)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	zwrot środków szkolenia tych pracowników	art. 35a, ust. 1, pkt 9, lit. b (art. 26d, ust. 1, pkt. 2)	2	1	27	0	18	7	2	66 266	50 165
7	zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy	art. 35a, ust. 1, pkt 9, lit. b (art. 26e, ust. 1)	25	22	41	10	13	16	2	1 853 500	70 200
8	zlecenie zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej zgodnie z art. 36	art. 35a, ust. 1, pkt 9c	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	doradztwo organizacyjno-prawne i ekonomiczne w zakresie działalności gospodarczej lub rolniczej podejmowanej przez osoby niepełnosprawne	art. 35a, ust. 1, pkt 12	3	3	3	0	1	2	0	0	0
RAZEM			646	631	2 148	10	1 071	1 005	62	4 496 993,57 zł	805 167,29 zł
INNE zadania, programy np. Program wyrównywania różnic między regionami, Aktywny samorząd i inne. Należy wypełnić wszystkie kolumny.											
10	Aktywizacja osób bezrobotnych z niepełnosprawnością (staże, prace interwencyjne, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne		183	153	242	0	90	116	36	631 919	1 492 400
	Aktywny samorząd - moduł I obszar D, moduł II										

L.p.	Zadania powiatu z zakresu zawodowej realizowane zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27.08.1997 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 44 z późn. zm.)	Podstawa prawna zadania Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27.08.1997 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 44 z późn. zm.)	Liczba złożonych wniosków	Liczba zawartych umów	Liczba osób z niepełnosprawnością w realizowanych zadaniach, w tym:						Kwota dofinansowania w 2024 r. (w zł)	
					ogółem	dzieci i młodzież do 16 r. z	z lekkim stopniem	z umiarkowanym stopniem	z znacznym stopniem	PFRON	Inne źródła finansowania	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
	Dofinansowanie do wysokości 50 % oprocentowania kredytów bankowych zaciągniętych przez osoby niepełnosprawne na prowadzenie działalności (art. 13)											
	Finansowanie z Funduszu wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy określone w ustawie o promocji, w odniesieniu do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako bezrobotne											
	Praca społecznie użyteczne											
	Program wyrównywania różnic między regionami III - G											
	Refundacja składek na ubezpieczenia społeczne pracowników przedsiębiorstw społecznych											
	RAZEM		183	153	242	0	90	116	36	631 918,59 zł	1 492 400,09 zł	
	RAZEM (w. 24 i w. 41)		829	784	2 390	10	1 161	1 121	98	5 128 912,16 zł	2 297 567,38 zł	

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Wykres 5. Zbiorcze zestawienie podziału środków finansowych na działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych realizowanych przez powiaty i finansowanych przez PFRON oraz pozostałe źródła w poszczególnych samorządach powiatowych

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Wnioski

W 2024 roku najwięcej środków PFRON oraz pochodzących z innych źródeł na działania w zakresie rehabilitacji zawodowej przeznaczyły miasta Grudziądz, Toruń, Bydgoszcz, Włocławek oraz powiat grudziądzki (łącznie 63% środków). Finansowano głównie działania skupiające się na przyznawaniu jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej lub w formie spółdzielni socjalnej, na które przeznaczono **2 257 437,00 zł** i objęto takim wsparciem **46** osób z niepełnosprawnościami. A także inne zadania i programy, np. program wyrównywania różnic między regionami czy aktywny samorząd (**2 124 319,00 zł**). Dotyczyło to **242** osób z niepełnosprawnościami. Znaczącą część środków PFRON przekazano na zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy, na które przeznaczono **2 221 695,00 zł** i objętych tym zadaniem zostało **41** osób z niepełnosprawnościami. Z poddanych analizie danych wynika, że powiat wąbrzeski realizował zadania ze środków Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego, natomiast w przypadku powiatu lipnowskiego, powiat ten w przesłanych danych za rok 2024 nie wykazał realizacji żadnych zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej.

W ramach realizacji działań na rzecz rehabilitacji zawodowej na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 44 z późn. zm.) Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2024 r. dokonywał m.in.:

- Refundacji składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe dla osób niepełnosprawnych prowadzących działalność gospodarczą (art. 25a, ust. 1, pkt 1). W ramach tego zadania wydatkowane zostały środki finansowe w wysokości **8 055 577,84 zł**. Najwięcej na ten cel otrzymało miasto Bydgoszcz – **15,89 %**.
Wsparciem zostało objętych **1 520** osób z niepełnosprawnościami.
- Refundacji składek na ubezpieczenia społeczne rolników (wypadkowe, chorobowe, macierzyńskie oraz emerytalno-rentowe) dla niepełnosprawnego rolnika lub rolnika zobowiązanego do płacenia składek na niepełnosprawnego domownika (art. 25a, ust. 1, pkt 2). Wydatkowane na ten cel środki finansowe wyniosły **161 480,00 zł**.
Najwięcej na ten cel otrzymał powiat świecki – **40,22 %**.
Wsparciem zostały objęte **132** osoby z niepełnosprawnościami.
- Dofinansowania w wysokości 50 % oprocentowania zaciągniętych kredytów bankowych przeznaczonych na cele związane z rehabilitacją zawodową dla pracodawców prowadzących zakłady pracy chronionej (art. 32). Wydatkowane na ten cel środki finansowe wyniosły **12 926,70 zł** i dotyczyły miasta Torunia
- W ramach refundacji składek, ze względu na posiadany stopień niepełnosprawności w ramach miesięcznego dofinansowania do wynagrodzenia pracowników niepełnosprawnych dla ZPCh wydatkowane zostały środki finansowe w wysokości **69 741 012,79 zł**, a na otwarty rynek **94 853 002,85 zł**.
Dofinansowaniem objętych było odpowiednio **4 930** i **8 312** osób z niepełnosprawnościami. W stosunku do 2023 roku nastąpił spadek o **555** osób.

Działanie 3.4. Zwiększenie zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w Zakładach Aktywności Zawodowej.

Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej.

Do dnia 31 grudnia 2024r. na terenie województwa kujawsko-pomorskiego funkcjonowało **9** Zakładów Aktywności Zawodowej: w Bydgoszczy (organizator – miasto Bydgoszcz), Białych Błotach (organizator – gmina Białe Błota), Brodnicy (organizator – powiat brodnicki), Wąbrzeźnie (organizator – Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski), Drzonowie (organizator – gmina Lisewo), Radziejowie (organizator – powiat radziejowski), Tucholi (organizator – powiat tucholski), Przyjezierzu (organizator – gmina Strzelno) i Włocławku (organizator – gmina miasto Włocławek), w których zatrudnionych było łącznie **584** osoby, w tym **441** osób z niepełnosprawnościami.

W porównaniu z rokiem poprzednim, ogólny stan zatrudnienia osób z niepełnosprawnością w ZAZ zwiększył się o **7 osób**. W roku sprawozdawczym **6 osoby** opuściły ZAZ znajdując zatrudnienie na otwartym rynku pracy bądź w zakładach pracy chronionej.

W ogólnej liczbie zatrudnionych było **237** osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, **204** osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, **195** kobiet oraz **174** mieszkańców wsi.

Zakłady aktywności zawodowej zapewniają niezbędną rehabilitację zawodową i społeczną dla osób z niepełnosprawnościami. Są to często osoby niezdolne do pracy na rynku otwartym, dotknięte długotrwałym wykluczeniem społecznym. Zatrudnienie tych osób realizowane jest pod opieką i nadzorem wykwalifikowanego personelu zakładu. Działania te mają na celu możliwość późniejszego przywrócenia sprawności do wykonywania obowiązków zawodowych i docelowo – znalezienie zatrudnienia poza zakładem aktywności zawodowej.

Limit środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczonych na ww. zadanie w 2024 r. wyniósł **21 832 729,00 zł**. Wykonanie planu finansowego ww. zadania wyniosło 100,00 %. Ponadto na realizację zadania budżetowego „dofinansowanie kosztów działania zakładów aktywności zawodowej” zaplanowano w budżecie województwa w 2024 r. dotację celową na zadania bieżące w wysokości **780 000,00 zł**. Zaplanowane środki wydatkowano w całości na podstawie art. 29 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2024 r. poz. 44), stanowiącego, iż koszty działania zakładów aktywności zawodowej są współfinansowane m.in. ze środków samorządu województwa w wysokości co najmniej 10%, z tym że procentowy udział samorządu województwa w kosztach może być zmniejszany, pod warunkiem pozyskania innych źródeł finansowania działania zakładu aktywności zawodowej. Omawiane wsparcie z budżetu województwa otrzymało Wąbrzeskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski (**244 333,00 zł**), Powiat Radziejowski (**50 000,00 zł**), Powiat Tucholski (**35 000,00 zł**), Powiat Brodnicki (**150 000,00 zł**), Gmina Lisewo (**300 667,00 zł**).

Środki finansowe przekazane w roku 2024 r. na działanie poszczególnych ZAZ przedstawia poniższa tabela nr 5.

Tabela 5. Zestawienie przyznanych dotacji w ramach zadania dofinansowanie ze środków PFRON kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej w 2024 roku

Lp.	Podmiot zawierający umowę	Określenie realizowanego zadania województwa	Nr umowy	Kwota przyznana (zł)
1	Miasto Bydgoszcz ul. Jezuicka 1 85-102 Bydgoszcz	dofinansowanie kosztów działania zakładu aktywności zawodowej	BON.3020-UDOT/49/ZAZ/2004 z dn. 30.04.2004 r. zm. aneksami	2 420 094,00
2	Gmina Białe Błota ul. Szubińska 7 86-005 Białe Błota	dofinansowanie kosztów działania zakładu aktywności zawodowej	BON.3020-UDOT/843/ZAZ/2015 z dn. 02.12.2015 r. zm. aneksami	1 517 500,00

Sprawozdanie z realizacji programu pn. „Program działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami dla województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 r. – Równe szanse 2030+” za rok 2024

3	Wąbrzeskie Stowarzyszenie Pomocy Dziatom Specjalnej Troski ul. Matejki 18 87-200 Wąbrzeźno	dofinansowanie kosztów działania zakładu aktywności zawodowej	SPN.3020-UDOT/1047.2007 z dn. 13.08.2007 r. zm. aneksami	2 199 000,00
4	Powiat Brodnicki ul. Kamionka 18 87-300 Brodnica	dofinansowanie kosztów działania zakładu aktywności zawodowej	SPN.3020-UDOT/1305.2007 z dn. 24.09.2007 r. zm. aneksami	2 438 000,00
	Gmina Lisewo ul. Chełmińska 2 86-230 Lisewo	dofinansowanie kosztów działania zakładu aktywności zawodowej	SPN.II.3020-UDOT/873/2008 z dn. 06.10.2008 r. zm. aneksami	2 262 041,00
6	Powiat Radziejowski ul. Kościuszki 17 87-200 Radziejów	dofinansowanie kosztów działania zakładu aktywności zawodowej	SP-II.925.7.3.3041.14.2011 z dn. 28.09.2011 r. zm. aneksami	2 911 094,00
7	Powiat Tucholski ul. Pocztowa 7 89-500 Tuchola	dofinansowanie kosztów działania zakładu aktywności zawodowej	SP-II.925.1.7.3041.17.2012 z dn. 21.09.2012 r. zm. aneksami	2 178 000,00
8	Gmina Strzelno ul. J. Cieślewicza 2 88-320 Strzelno	dofinansowanie kosztów działania zakładu aktywności zawodowej	SZ-II.925.9.3.3041.8.2014 z dn. 23.09.2014 r. zm. aneksami	2 880 000,00
9	Miasto Włocławek Zielony Rynek 11/13 87-800 Włocławek	dofinansowanie kosztów działania zakładu aktywności zawodowej	SZ-II.925.10.5.3041.2.2015 z dn. 25.09.2015 zm. aneksami	3 027 000,00
SUMA:				21 832 729,00

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Tabela 6. Wykaz zakładów aktywności zawodowej z terenu Województwa Kujawsko-Pomorskiego stan na dzień 31.12.2024 r.

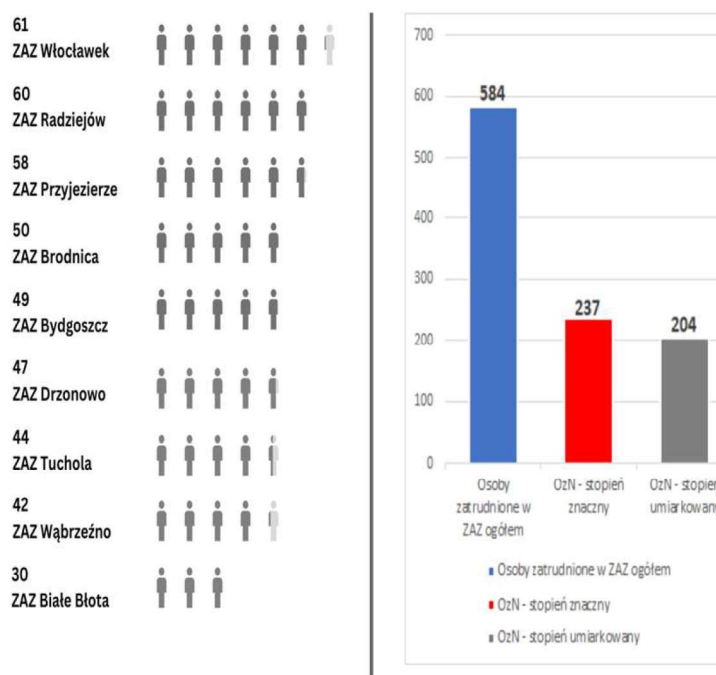
Lp.	Powiat	Nazwa zakładu	Dane adresowe
1	Brodnicki	Zakład Aktywności Zawodowej w Brodnicy	ul. Kamionka 24, 87-300 Brodnica
2	Bydgoski	Zakład Aktywności Zawodowej „Ośrodek Sportu i Rehabilitacji”	ul. Centralna 27A, 86-005 Białe Błota
3	Miasto Bydgoszcz	Zakład Aktywności Zawodowej w Bydgoszczy	ul. Ludwikowo 3, 85-502 Bydgoszcz
4	Chełmiński	Zakład Aktywności Zawodowej w Drzonowie	Drzonowo, 86-230 Lisewo
5	Mogileński	Zakład Aktywności Zawodowej Strzelno w Przyjezierzu	Przyjezierze 18, 88-324 Jeziora Wielkie
6	Radziejowski	Zakład Aktywności Zawodowej w Radziejowie	ul. Kościuszki 58, 88-200 Radziejów
7	Tucholski	Zakład Aktywności Zawodowej w Tucholi	ul. Świecka 89a, 89-500 Tuchola
8	Wąbrzeski	Zakład Aktywności Zawodowej w Wąbrzeźnie	ul. Sportowa 10, 87-200 Wąbrzeźno

Lp.	Powiat	Nazwa zakładu	Dane adresowe
9	Włocławski	Zakład Aktywności Zawodowej we Włocławku	ul. Łęgska 20, 87-800 Włocławek

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Rysunek 5. Infografika prezentująca zatrudnienie osób z niepełnosprawnością w poszczególnych ZAZ wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 r.

Liczba osób z niepełnosprawnością zatrudnionych w Zakładach Aktywności Zawodowej w 2024 roku według stanu na dzień 31.12.2024 r.

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Rysunek 6. Zakłady Aktywności Zawodowej działające w 2024 r. w województwie kujawsko-pomorskim

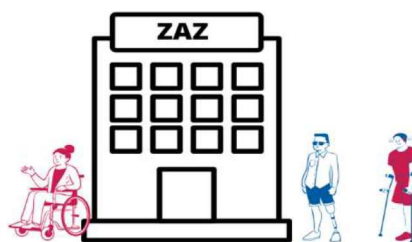
Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Rysunek 7. Zakłady Aktywności Zawodowej w województwie kujawsko-pomorskim

W 2024 nastąpił wzrost zatrudnienia.

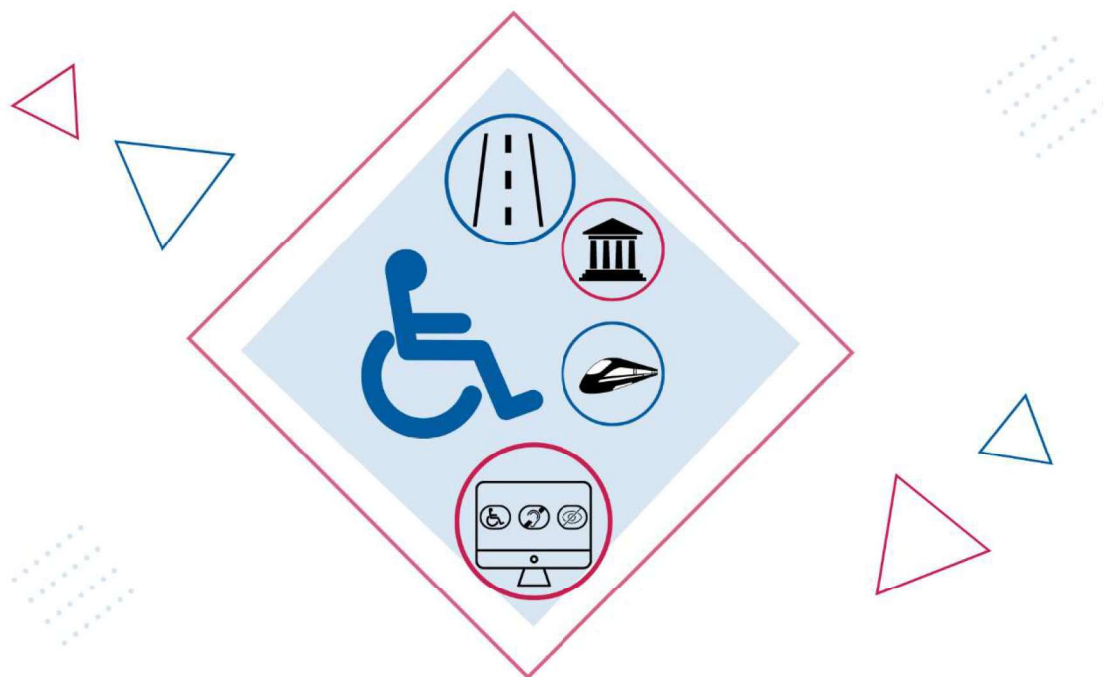
Ponadto 6 osób opuściło zakłady znajdując zatrudnienie na otwartym rynku pracy bądź w ZPCh

584 osób zatrudnionych, w tym 441 osób niepełnosprawnych (195 kobiet, 174 mieszkańców wsi)

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Cel 4 Zwiększenie dostępności do usług poprzez poprawę infrastruktury, przestrzeni publicznej i zasobów cyfrowych

Działanie 4.1. Dofinansowanie robót budowlanych w obiektach służących rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami.

Województwo Kujawsko-Pomorskie realizuje zadanie współfinansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, będących w dyspozycji Województwa pn. dofinansowanie robót budowlanych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2024 r. poz. 725, z późn. zm.), dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów.

Wnioski na zadanie przyjmowane są do 30 listopada roku poprzedzającego realizację zadania. W terminie do 30 listopada 2023 r. do rozpatrzenia wpłynęło **10** wniosków, spośród których **9** spełniało kryteria określone w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 6 sierpnia 2004 r. w sprawie określania zadań samorządu województwa finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 937.). Natomiast z uwagi na fakt nieuzupełnienia w wyznaczonym terminie przez wnioskodawcę, **1** wniosek pozostawiono bez rozpatrzenia.

Zgodnie z uchwałą Nr 11/524/24 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13 marca 2024 r. w sprawie dofinansowania robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów w roku 2024 z późn. zm., Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego na realizację inwestycji jednorocznych, przyznał dofinansowanie **7** podmiotom. Związku z rozwiązaniem **1** umowy na dofinansowanie w drodze porozumienia

stron, ostatecznie dofinansowano **6** inwestycji jednorocznych na kwotę w wysokości **985 619,00 zł.**

Z uwagi na wyrażenie przez Sejmik Województwa zgody na zawarcie umów na okres dłuższy niż jeden rok budżetowy na dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów, zgodnie z uchwałą Nr III/70/24 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 17 czerwca 2024 r. z późn. zm., Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwałą Nr 9/463/24 z dnia 11 lipca 2024 r. w sprawie dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, z wyjątkiem rozbiórki tych obiektów w roku 2024, które będą realizowane w latach 2023-2025 (z późn.zm.), przyznał dofinansowanie **3** podmiotom na realizację robót budowlanych w latach 2023-2025. Ostatecznie z uwagi na rozwiązanie umowy bez wypowiedzenia z jednym z Wnioskodawców (dot. Fundacji „NOVUS GENESIS”) na realizację **2** umów wieloletnich przekazano w 2024 r. dofinansowanie dla **2** podmiotów w kwocie **2 979 702,00 zł**, z czego na I etap zadania realizowany przez Regionalny Ośrodek Zrównoważonego Rozwoju Sp. z o.o. kwotę 2 124 000,00 zł oraz na I etap zadania realizowany przez Gmina-miasto Grudziądz kwotę 855 702,00 zł. W przypadku omawianych Wnioskodawców, przewidziane na 2025 r. II etapy robót budowlanych finansowane będą wyłącznie ze środków stanowiących udział Wnioskodawców.

Łącznie w 2024 r. w ramach dofinansowania robót budowlanych (...) zrealizowano **8** umów na kwotę dofinansowania ze środków PFRON wynoszącą **3 965 321,00 zł**. Limit środków finansowych przeznaczonych w 2024 r. na omawiane zadanie został rozdysponowany i wykorzystany w **72,56 %**.

Przedmiot dofinansowania obejmował:

- 1) montaż windy w Domu Pomocy Społecznej „Słoneczko” w Bydgoszczy;
- 2) montaż windy w Domu Pomocy Społecznej „Jesień Życia” w Bydgoszczy;
- 3) remont szybu windowego z montażem windy o napędzie elektrycznym w Sanatorium Uzdrowskim „Przy Tężni” im. dr Józefa Krzywińskiego w Inowrocławiu s. p. z o. z.;
- 4) wymianę dźwigu osobowego w „SANITAS” Lekarze Specjaliści Sp. z o.o. w Bydgoszczy;
- 5) adaptację i modernizację Ośrodka Edukacji Ekologicznej w Przysieku;
- 6) przebudowę i termomodernizację Zespołu Placówek Edukacyjno-Rewalidacyjnych w Grudziądzu;
- 7) wymianę windy oraz kotła grzewczego z osprzętem w Zakładzie Aktywności Zawodowej w Bydgoszczy;
- 8) przebudowę, rozbudowę oraz zmianę sposobu użytkowania Ośrodka Edukacji Ekologicznej w Dusocinie.

Powyżej wymienione inwestycje przyczynią się do likwidacji istniejących barier architektonicznych w budynkach oraz umożliwią osobom z niepełnosprawnościami swobodny dostęp do budynków oraz poruszanie się, w tym także możliwość pełnego dostępu do oferty bazy rehabilitacyjnej, noclegowej i poradnictwa specjalistycznego świadczonego przez dofinansowane placówki.

Dofinansowaniem przyznany w 2024 r. objęto 6 obiektów zlokalizowanych na terenie gmin miejskich, 1 obiekt na terenie gminy miejsko-wiejskiej oraz 1 obiekt na terenie gminy wiejskiej.

Szacuje się, że łącznie z efektów dofinansowania robót budowlanych zrealizowanych w 2024 r. skorzysta 1 884 osób z niepełnosprawnością, w tym 705 dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami oraz 487 mieszkańców wsi.

Tabela 7. Dofinansowanie robót budowlanych z podziałem na podmioty

Lp.	Nazwa wnioskodawcy	Miejsce realizacji zadania	Przedmiot dofinansowania	Kwota dofinansowania przyznana przez Zarząd (zł)	Uwagi
1.	Gmina Miasto Bydgoszcz	Dom Pomocy Społecznej "Słoneczko" w Bydgoszczy ul. Gałczyńskiego 2 85-322 Bydgoszcz	Montaż windy w Domu Pomocy Społecznej "Słoneczko" przy ul. Gałczyńskiego 2 w Bydgoszczy	103 615,00	
2.	Gmina Miasto Bydgoszcz	Dom Pomocy Społecznej "Jesień Życia" w Bydgoszczy ul. Mińska 15a 85-402 Bydgoszcz	Montaż windy w Domu Pomocy Społecznej "Jesień Życia" przy ul. Mińskiej 15a w Bydgoszczy	110 192,00	
3.	Sanatorium Uzdrowskie "Przy Tężni" im. dr Józefa Krzywińskiego w Inowrocławiu s.p.z.o.o.	Sanatorium Uzdrowskie "Przy Tężni" im. dr Józefa Krzywińskiego w Inowrocławiu s.p.z.o.o. ul. Przy Stawku 12 88-100 Inowrocław	Remont szybu windowego z montażem windy o napędzie elektrycznym w Sanatorium Uzdrowskim "Przy Tężni" im. dr Józefa Krzywińskiego w Inowrocławiu s.p.z.o.o.	79 000,00	
4.	"SANITAS" Lekarze Specjaliści Sp. z o.o.	"SANITAS" Lekarze Specjaliści Sp. z o.o. ul. Dworcowa 110 85-010 Bydgoszcz	Wymiana dźwigu osobowego w celu zapewnienia lepszej dostępności do usług pacjentom, w tym osobom niepełnosprawnym	61 000,00	
5.	Regionalny Ośrodek Zrównoważonego Rozwoju Sp. z o.o.	Ośrodek Edukacji Ekologicznej Daglezja w Przysieku ul. Parkowa 1 87-134 Zławieś Wielka	Adaptacja i modernizacja ośrodka w Przysieku	559 000,00	
6.	Gmina Miasto Grudziądz	Zespół Placówek Edukacyjno-Rewalidacyjnych w Grudziądzu ul. Parkowa 25 86-300 Grudziądz	Przebudowa i termomodernizacja budynku ośrodka w celu dostosowania pomieszczeń ZPER do wymogów przepisów ppoż.	855 702,00	Umowa wieloletnia 2024-2025

Lp.	Nazwa wnioskodawcy	Miejsce realizacji zadania	Przedmiot dofinansowania	Kwota dofinansowania przyznana przez Zarząd (zł)	Uwagi
7.	Gmina Miasto Bydgoszcz	Zakład Aktywności Zawodowej ul. Ludwikowo 3a 85-502 Bydgoszcz	Wymiana windy oraz kotła grzewczego z osprzętem	72 812,00	
8.	Regionalny Ośrodek Zrównoważonego Rozwoju Sp. z o.o.	Ośrodek Edukacji Ekologicznej w Dusocinie Dusocin 39 86-302 Grudziądz	Przebudowa, rozbudowa i zmiana sposobu użytkowania ośrodka przeznaczonego na potrzeby prowadzenia bezpłatnych zajęć edukacji ekologicznej dla dzieci, młodzieży oraz dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami	2 124 000,00	Umowa wieloletnia 2024-2025
				3 965 321,00	

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Działanie 4.2. Opracowanie i upowszechnienie materiałów informacyjnych i promocyjnych w formatach dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami.

Kontrole i wizytacje realizowanych zadań

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono **16 kontroli** problemowych oraz **1 kontrolę** doraźną. 8 kontroli dotyczyło realizacji umów zadań zleczonych organizacjom pozarządowym, 6 przeprowadzono w Zakładach Aktywności Zawodowej, natomiast 3 kontrole dotyczyły sprawdzenia realizacji robót budowlanych dofinansowanych ze środków PFRON.

Zgodnie z planem kontroli zrealizowano **100%** planowanych kontroli do przeprowadzenia w 2024 r.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono:

- **13** wizytacji ośrodków ubiegających się o wpis do rejestru ośrodków, w których mogą odbywać się turnusy rehabilitacyjne dla osób korzystających z dofinansowania PFRON, podczas których sprawdzano zgodność informacji zawartych we wnioskach ośrodków ze stanem faktycznym,
- **8** wizytacji dotyczących zadania dofinansowanie ze środków PFRON robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji (...), w tym **8** wizytacji po przedstawieniu dokumentów rozliczeniowych potwierdzających częściowe lub całkowite zakończenie robót budowlanych będących przedmiotem zawartych umów na dofinansowanie.

łącznie pracownicy Wydziału Integracji Osób Niepełnosprawnych przeprowadzili w okresie sprawozdawczym **21** wizytacji.

Monitorowanie realizacji programu w 2024 roku

Zgodnie z zapisami zawartymi w wojewódzkim programie pn. „**Program działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami dla województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 r. – Równe szanse 2030+**”, komórka Urzędu odpowiedzialna za realizację programu corocznie przeprowadza monitoring z jego realizacji, analizuje uzyskiwane wskaźniki oraz na ich podstawie planuje działania do realizacji w kolejnym roku.

Poniższe informacje dotyczą działań przyczyniających się do wyrównywania szans oraz tworzenia warunków do rozwoju i dostępu do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym osób z niepełnosprawnościami zamieszkujących województwo kujawsko-pomorskie. Zostały one pozyskane w ramach ścisłej współpracy od Departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, podległych jednostek organizacyjnych, PFRON, WUP, Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz samorządów powiatowych z całego województwa.

W 2024 r. działania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej były realizowane oprócz Wydziału Integracji Osób Niepełnosprawnych w Departamencie Spraw Społecznych i Zdrowia, przez inne Departamenty i komórki organizacyjne Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Departament Sportu i Turystyki w ramach rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami zrealizował m. in. **XXXI Ogólnopolskie Zawody Sportowe** w tenisie stołowym, podnoszeniu ciężarów, strzelectwie sportowym i boccii. Celem zawodów, w których wzięło udział **50** osób z niepełnosprawnościami, było propagowanie sportu jako skutecznej metody rehabilitacji. W ramach **Integracyjnego Mityngu Solnego** zorganizowano XXXV edycję Biegu Solnego. Wzięło w nim udział **150** osób z niepełnosprawnościami. Dofinansowanie z budżetu województwa otrzymały również: **XXV Turniej Tenisa Stołowego „Zielona Rakiетка”** (40 osób z niepełnosprawnościami); **Mistrzostwa Miasta i Gminy Więcbork w Bule** (5 osób z niepełnosprawnościami) oraz **Zimowe Mistrzostwa Polski Juniorów w Pływaniu Osób Niepełnosprawnych** zorganizowane przez Stowarzyszenie Sportu i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych "START BYDGOSZCZ". W zawodach mających na celu poprawę kondycji fizycznej, integrację zawodników oraz popularyzację pływania udział wzięło **100** osób z niepełnosprawnościami.

Na opisane powyższej wydarzenia przeznaczono środki w wysokości **28 000,00 zł** ze środków budżetu województwa.

Departament Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami dofinansował **3 przedsięwzięcia**. W ramach zadania „**Kultura w KujPom**” zorganizowano serię **8** warsztatów terapii artystycznej i kulturalnej w Grudziądzu. W zajęciach uczestniczyło **10** osób, w tym **2** osoby z niepełnosprawnościami. Kolejnym realizowanym projektem był "**Najtulen - 'mniejsze' spotkania kulturalne**" skierowany do dzieci w wieku od 6 miesięcy do 3 lat i polegał na uwrażliwieniu dzieci na muzykę w ramach 7 spotkań warsztatowych, w tym 4 z obszaru

teatru. Wśród dzieci biorących w nim udział, 3 stanowiły dzieci z niepełnosprawnościami. Ostatni projekt „**XXVI Ogólnopolski Przegląd Twórczości Artystycznej Niepełnosprawnych OPTAN 2024**” został opisany w działaniu 2.4 na stronie 23 niniejszego sprawozdania.

Łącznie na realizację powyższych projektów przekazano kwotę **15 938,40 zł** ze środków budżetu województwa.

Placówki Edukacyjne nadzorowane przez **Departament Edukacji** w ramach rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami zrealizowały **54** przedsięwzięć, w tym **7** objęło swoim zasięgiem całe województwo, natomiast pozostałe zadania zrealizowano na terenie miasta Bydgoszczy, Torunia lub powiatu inowrocławskiego. Łącznie na ich realizację w roku sprawozdawczym przeznaczono kwotę **144 365,00 zł**. Środki te pochodziły budżetu jednostek samorządu terytorialnego, innych źródeł oraz wolontariatu pracowników jednego z Ośrodków Szkolno-Wychowawczych.

W zadaniach uczestniczyło **5 151** osób z niepełnosprawnościami. Celem tych zadań było między innymi zwiększenie świadomości młodzieży na temat uzależnień, uwrażliwienie podopiecznych na potrzebę pomocy innym, doskonalenie w zakresie ochrony środowiska, rozwój zainteresowań zawodowych, zwiększenie świadomości społecznej na temat osób niewidomych i niedowidzących, z zespołem Downa, autyzmem, promocja aktywności fizycznej i zdrowego odżywiania, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób z różnymi dysfunkcjami.

Wydział Zdrowia w ramach rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami przekazał dofinansowanie w kwocie **3 400,00 zł** ze środków budżetu województwa na **1** przedsięwzięcie, w ramach którego mieszkanki Domu Pomocy Społecznej wraz z wolontariuszami Stowarzyszenia na Rzecz Wspierania Osób z Zaburzeniami Psychicznymi "SZANSA" w Siemionkach nagrali w profesjonalnym studiu muzycznym klip do coveru utworu muzycznego. Celem tego zadania była aktywizacja **10** osób z zaburzeniami psychicznymi oraz przeciwdziałanie dyskryminacji wobec tych osób.

Nadzorowany przez **Departament Infrastruktury Drogowej** Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Toruniu w roku sprawozdawczym przeprowadził **15** egzaminów praktycznych na prawo jazdy dla osób z niepełnosprawnościami. Bezpośrednimi beneficjentami tych działań zostały **3** osoby z niepełnosprawnościami.

Biuro Współpracy z Organizacjami w ramach otwartego konkursu ofert nr 13/2024 dofinansowało **3** przedsięwzięcia, których beneficjentami zostały **102** osoby z niepełnosprawnościami. Celem dwóch z realizowanych projektów było zwiększenie szans na zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami. Natomiast trzeci projekt miał na celu promocję twórczości oraz integrację społeczną. Na realizację omawianych projektów przeznaczono **36 500,00 zł** ze środków budżetu województwa.

Departament Wdrażania Funduszy Europejskich dla Kujaw i Pomorza w ramach Programu Operacyjnego na lata 2021-2027 dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego w roku sprawozdawczym realizował **17** projektów, w których uczestniczyło **1 338** osób, w tym **704**

osoby z niepełnosprawnościami. Celem projektów była m. in. aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych lub dotkniętych wykluczeniem społecznym, zwiększenie zdolności zatrudnienia poprzez podniesienie kompetencji społecznych i zawodowych. Znaczną część środków (blisko 85%) przeznaczono na realizację 3 projektów polegających na budowie Ośrodka Rozwoju Usług Wspierających przy Brodnickim Centrum Caritas, adaptacji budynku w Bydgoszczy na potrzeby Ośrodka dla Dzieci i Młodzieży z autyzmem oraz przebudowę i remont budynków Torunia na potrzeb powstającego Regionalnego Centrum Wsparcia i Opieki dla osób z niepełnosprawnościami.

Na realizację powyższych projektów przeznaczono z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego Plus środki w wysokości **16 979 924,62 zł.**

Departament Promocji organizując różnego rodzaju wydarzeń zapewnia dostępność dla osób z niepełnosprawnościami, poprzez wydzielenie stref wraz z dojazdem oraz zapewnienie podjazdów dla wózków. Wśród tegorocznych wydarzeń tego rodzaju można wymienić m. in. imprezy z okazji Święta Województwa, Dożynki Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Grudziądzu, Dni Otwarte Funduszy Europejskich oraz cykl pikników europejskich odbywających się w różnych miejscach województwa (co również ułatwia dostęp do wydarzeń osobom, które ze względu na ograniczenia wynikające z niepełnosprawności mogą mieć problem z dalszymi podróżami). Ponadto Departament zarządza stronami internetowymi, które spełniają konieczne standardy dostępności cyfrowej. Również nowa strona funduszy europejskich spełnia obowiązujące standardy dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, wynikające z wytycznych WCAG 2.1 na poziomie AA. Na stronie można używać standardowych skrótów klawiaturowych przeglądarki. Portal posiada wersję serwisu, dzięki której materiały osadzone na stronie są czytelne także dla osób słabowidzących. Narzędzia tam zastosowane to: zwiększenie kontrastu tekstu do tła (4 rodzaje), powiększenie czcionki, powiększenie odstępu między literami oraz wierszami. Tworząc materiały promocyjne takie jak spoty, Departament dba o to by wszystkie zawierały napisy, tłumacza języka migowego oraz audiodeskrypcję dla osób niewidomych i słabowidzących. Ponadto Departament realizuje udogodnienia mające na celu zapewnienie dostępu do dóbr kultury dla osób, które nie mogą uczestniczyć osobiście w wydarzeniach dzięki udostępnieniu nagrań z koncertów, przedstawień teatralnych, transmisji telewizyjnych oraz digitalizację wystaw i publikacji w mediach społecznościowych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. W przypadku wydarzeń takich jak festiwal gęsiny lub warsztaty świąteczne, jeżeli zainteresowani zgłoszą taką potrzebę, to Departament zapewnia usługę tłumacza polskiego języka migowego.

Nadzorowany przez **Departament Środowiska** Wdecki Park Krajobrazowy w ramach rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zrealizował 3 przedsięwzięcia mające na celu dostosowanie turystyczno-edukacyjnej przestrzeni do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami. Zniwelowano m. in. bariery architektoniczne, zakupiono pomoce dydaktyczne i sensoryczne oraz zastosowano tablice z kodami QR, po zeskanowaniu których

odczytywana jest audiodeskrypcja. Na działania te przeznaczono łącznie **53 991,00 zł** ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz jednostki samorządu terytorialnego. Beneficjentami tych projektów zostało **5 547** osób z niepełnosprawnościami.

W 2024 r. **Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej w Toruniu** realizował **6** projektów z zakresu rehabilitacji społecznej, skierowanych także do osób z niepełnosprawnościami. Wśród nich możemy wyróżnić m. in. projekt „**Kujawsko-Pomorska Teleopieka Etap I**”, z którego skorzystało **1 178** osób z niepełnosprawnościami oraz projekt „**Rodzina w Centrum Etap I**”, gdzie wśród beneficjentów znalazło się **336** dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami.

Ogólnie we wszystkich realizowanych przez ROPS projektach wzięło udział **1 813** osób z niepełnosprawnościami. Zrealizowane przedsięwzięcia swoim zasięgiem objęły teren całego województwa kujawsko-pomorskiego. Na ich realizację przeznaczono łącznie **25 928 552,92 zł** ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus pozyskanych w ramach Programu „Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027”, Budżetu Państwa, środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz środków Wojewody Kujawsko-Pomorskiego.

Zadania z zakresu zwiększania szans na zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami realizowane przez Wojewódzki Urząd Pracy zostały opisane w Celu 3 w Działaniu 3.2. Opis realizacji kompleksowych i zintegrowanych działań na rzecz włączenia osób z niepełnosprawnościami w rynek pracy, zawarto na stronie 25 niniejszego opracowania. Natomiast zadania z zakresu rehabilitacji społecznej realizowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej ujęto w tabeli nr 10.

W tabeli nr 8 przedstawiono stopień osiągnięcia wskaźników. Analiza danych pozwala na wskazanie tych ze wskaźników, które przekroczyły już poziom docelowy, planowany do osiągnięcia do 2030 r., a także tych, których wartość utrzymuje się na stosunkowo niskim poziomie. Odchylenia w realizacji niektórych wskaźników wynikają w głównej mierze z podaży ofert na realizację zadań publicznych, składanych przez organizacje pozarządowe w ogłaszanych otwartych konkursach ofert. Warto także wskazać, iż część uruchamianych naborów nie cieszyła się zainteresowaniem wśród potencjalnych grantobiorców, co ostatecznie przełożyło się na niesatysfakcjonujący poziom realizacji niektórych wskaźników monitorujących program Równe szanse (...). Wskaźniki w wierszach, które już zostały osiągnięte, wyróżnione zostały kolorem szarym.

Tabela 8. Tabela monitorowania realizacji programu pn. „Program działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami dla województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 r. – Równe szanse 2030+” za rok 2024

lp.	Wskaźnik	Źródło danych	Jednostka miary	Wartość osiągnięta w 2021 r.	Wartość osiągnięta w 2022 r.	Wartość osiągnięta w 2023 r.	Wartość osiągnięta w 2024 r.	Wartość docelowa - 2030 rok	Stopecień realizacji wskaźnika (%)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Cel 1 Kreowanie pozytywnych postaw wobec osób z niepełnosprawnościami i przełamywanie stereotypów związanych z niepełnosprawnością									
1	Liczba kampanii informacyjnych [P]	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi	szt.	5	3	4	3	5	300%
2	Liczba odbiorców kampanii informacyjnych [R]	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi; dokumentacja własna UMWKP	osoba	(3 692 w tym co najmniej 12 ON)	0	1000	42 000	100 000	46,69%
3	Liczba publikacji i wydawnictw [P]	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi; dokumentacja własna UMWKP	szt.	0	6	4	9	30	63,33%
4	Liczba odsłon strony internetowej www.niepełnosprawni.kujawsko-pomorskie.pl [R]	dokumentacja własna UMWKP dotycząca analizy statystyk własnej domeny (podstrony)	szt.	139 762 (wzrost o 18 733)*	74 328	117 601 (wzrost o 43 273)	272 615 (wzrost o 155 014)	100 000	272,61%

lp.	Wskaźnik	Źródło danych	Jednostka miary	Wartość osiągnięta w 2021 r.	Wartość osiągnięta w 2022 r.	Wartość osiągnięta w 2023 r.	Wartość osiągnięta w 2024 r.	Wartość docelowa - 2030 rok	Stożenie realizacji wskaźnika (%)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
5	Liczba przedsięwzięć upowszechnionych w ramach dobrych praktyk [P]	dokumentacja własna UMWKP	szt.	4	3	6	3	50	32%
Cel 2 Budowanie niezależności i włączenia społeczne osób z niepełnosprawnościami									
1	Liczba dzieci z niepełnosprawnościami objętych wczesnym wspomaganiem rozwoju [P]	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi	osoba	0	27	22	27	300	25,33%
2	Liczba dzieci z niepełnosprawnościami, które zakończyły udział w zajęciach wczesnego wspomagania rozwoju [R]	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi	osoba	0	27	22	27	240	31,66%
3	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych grupowym wsparciem z zakresu samodzielnego funkcjonowania [P]	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi	osoba	120	100	323	156**	8 000	8,73%
4	Liczba osób z niepełnosprawnościami, które zakończyły udział w grupowym wsparciu z zakresu samodzielnego funkcjonowania [R]	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi	osoba	120	102	323	156	6 800	10,30%
5	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych indywidualnym wsparciem z zakresu samodzielnego funkcjonowania [P]	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi	osoba	120	118	130	119	3 000	16,26%

Ip.	Wskaźnik	Źródło danych	Jednostka miary	Wartość osiągnięta w 2021 r.	Wartość osiągnięta w 2022 r.	Wartość osiągnięta w 2023 r.	Wartość osiągnięta w 2024 r.	Wartość docelowa - 2030 rok	Stopień realizacji wskaźnika (%)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
6	Liczba osób z niepełnosprawnościami, które zakończyły udział w indywidualnym wsparciu z zakresu samodzielnego funkcjonowania [R]	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi	osoba	120	118	130	119	2 700	18,03%
7	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej [P]	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi	Osoba	840	597	950	881	40 000	8,17%
8	Liczba osób z niepełnosprawnościami, które zakończyły udział we wsparciu z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej [R]	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi	osoba	870	613	950	881	34 000	9,74%
9	Liczba osób z niepełnosprawnościami planowanych do objęcia usługami rehabilitacji w różnych typach placówek [P]	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi	osoba	27	67	39	144	1 000	27,7%
10	Liczba osób z niepełnosprawnościami, które skorzystały z usług rehabilitacji w różnych typach placówek [R]	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi	osoba	30	67	39	144	850	32,94%
11	Liczba zorganizowanych imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych, rekreacyjnych dla osób z niepełnosprawnościami w ramach zadań zleczanych [P]	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi	szt.	0	0	5	5	20	50%

lp.	Wskaźnik	Źródło danych	Jednostka miary	Wartość osiągnięta w 2021 r.	Wartość osiągnięta w 2022 r.	Wartość osiągnięta w 2023 r.	Wartość osiągnięta w 2024 r.	Wartość docelowa - 2030 rok	Stożenie realizacji wskaźnika (%)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
12	Liczba osób, które uczestniczyły w imprezach [R]	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi	osoba	0	0	540	280	6 000	13,66%
13	Liczba osób z niepełnosprawnościami, które uczestniczyły w imprezach [R]	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi	osoba	0	0	535	280	1 000	81,5%
14	Liczba osób z niepełnosprawnościami uczestniczących w szkoleniach, kursach, warsztatach, grupach wsparcia, zespołach aktywności społecznej [P]	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi	osoba	479	218	0	228	800	115,62%
15	Liczba osób z niepełnosprawnościami, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po zakończeniu udziału w szkoleniach, kursach, warsztatach, grupach wsparcia, zespołach aktywności społecznej [R]	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi	osoba	479	218	0	228	580	136,02%
16	Liczba opiekunów, kadry i wolontariuszy uczestniczących w szkoleniach, kursach, warsztatach [P]	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi	osoba	23 w tym 10 ON	72	206	621	500	184,4%

lp.	Wskaźnik	Źródło danych	Jednostka miary	Wartość osiągnięta w 2021 r.	Wartość osiągnięta w 2022 r.	Wartość osiągnięta w 2023 r.	Wartość osiągnięta w 2024 r.	Wartość docelowa - 2030 rok	Stopień realizacji wskaźnika (%)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
17	Liczba opiekunów, kadry i wolontariuszy, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyły kompetencje [R]	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi	osoba	23 w tym 10 ON	146	206	621	425	234,35%
18	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych poradnictwem psychologicznym lub społeczno-prawnym [P]	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi	osoba	19	67	12	0	500	19,6%
19	Liczba osób z niepełnosprawnościami, które skorzystały z poradnictwa psychologicznego lub społeczno-prawnego [R]	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi	osoba	19	67	12	0	425	23,05%
20	Liczba osób, które uczestniczyły w szkoleniach dla tłumaczy [P]	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi	osoba	0	0	0	0	20	0
21	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje [R]	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi	osoba	0	30	0	0	17	176,47%
22	Liczba wniosków o wpis do rejestru ośrodków przyjmujących grupy turnusowe [P]	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi	szt.	10	19	9	13	120	42,5%

Ip.	Wskaźnik	Źródło danych	Jednostka miary	Wartość osiągnięta w 2021 r.	Wartość osiągnięta w 2022 r.	Wartość osiągnięta w 2023 r.	Wartość osiągnięta w 2024 r.	Wartość docelowa - 2030 rok	Stożenie realizacji wskaźnika (%)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
23	Liczba wydanych opinii o ośrodku przyjmującym grupy turnusowe [R]	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi	szt.	11	19	8	12	100	50%
24	Liczba zatrudnionych osób świadczących usługi asystenckie [P]	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi	osoba	3	2	1	2	20	40%
25	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych usługami asystenckimi [R]	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi	osoba	200	75	50	62	500	77,4%
Cel 3 Zwiększenie szans na zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami									
1	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych doradztwem zawodowym i pośrednictwem zawodowym [P]	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi	osoba	0	10	10	12	100	32%
2	Liczba osób z niepełnosprawnościami, które skorzystały z doradztwa zawodowego i pośrednictwa zawodowego [R]	sprawozdania z realizacji umów zawartych z organizacjami pozarządowymi	osoba	0	10	10	12	80	40%
3	Liczba działających Zakładów Aktywności Zawodowej [P]	umowy zawarte z Organizatorem ZAZ	szt.	9	9	9	9	10	90%

Ip.	Wskaźnik	Źródło danych	Jednostka miary	Wartość osiągnięta w 2021 r.	Wartość osiągnięta w 2022 r.	Wartość osiągnięta w 2023 r.	Wartość osiągnięta w 2024 r.	Wartość docelowa - 2030 rok	Stożenie realizacji wskaźnika (%)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
4	Liczba osób z niepełnosprawnościami zatrudnionych w ZAZ [R]	umowy zawarte z Organizatorem ZAZ, sprawozdania z realizacji zawartych umów	osoba	426	425	435	441	430	102,55%
5	Liczba osób z niepełnosprawnościami zatrudnionych w ZAZ, które uzyskały zatrudnienie na otwartym rynku pracy [R]	sprawozdania z realizacji zawartych umów	osoba	4	3	2	4	20	65%
Cel 4 Zwiększenie dostępności do usług poprzez poprawę infrastruktury, przestrzeni publicznej i zasobów cyfrowych									
1	Liczba wybudowanych lub zmodernizowanych obiektów, w których prowadzona jest rehabilitacja społeczna i zawodowa [P]	umowy zawarte z wnioskodawcami w ramach zadania dofinansowania robót budowlanych	szt.	7	9	9	8	60	55%
2	Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających z wybudowanych lub zmodernizowanych obiektów [R]	zestawienie zatwierdzonych do dofinansowania wniosków na roboty budowlane, sprawozdania z realizacji zawartych umów z wnioskodawcami	osoba	1 541	707	3 231	1 884	2 000	273,95%

* w grudniu 2021 roku nastąpiło uruchomienie nowej strony internetowej Wydziału Integracji Osób Niepełnosprawnych. Podana wartość dotyczy poprzedniej odsłony strony.

** może się zdarzyć, że ta sama osoba została beneficjentem zarówno wsparcia indywidualnego, jak i grupowego.

Opracowanie własne: *Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych*

Zadania na rzecz rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych podejmowane przez pozostałych Realizatorów Programu

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnościami mają na celu umożliwienie osobom z niepełnosprawnościami uczestnictwo w życiu społecznym wyrabianie: zaradności, umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych, likwidację barier, w szczególności architektonicznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji oraz kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami z niepełnosprawnościami. Do podstawowych form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnościami należy przede wszystkim uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej oraz w turnusach rehabilitacyjnych. Warsztaty Terapii Zajęciowej polegają na rozwijaniu umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej. Dodatkowo kształtują psychofizyczną sprawność oraz podstawowe i specjalistyczne umiejętności zawodowe, które umożliwiają uczestnictwo w szkoleniach zawodowych albo podjęcie pracy przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej. Natomiast turnusy rehabilitacyjne polegają na połączeniu zorganizowanej formy aktywnej rehabilitacji z wypoczynkiem. Mają na celu poprawę sprawności fizycznej i psychicznej oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników. W okresie sprawozdawczym rehabilitację społeczną realizowały samorządy powiatowe, Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki oraz PFRON.

W 2024 roku **samorządy powiatowe** realizowały zadania związane z rehabilitacją społeczną wynikające z ustawy o rehabilitacji (...). Na ich realizację przeznaczyły środki w wysokości **149 610 430,56 zł**, w tym **103 421 305,88 zł** stanowiły środki **PFRON (69,13%)**.

W realizowanych zadaniach wzięło udział **25 698** osób z niepełnosprawnościami z województwa kujawsko-pomorskiego. Najwięcej środków (**34,70 %**) przeznaczono na dofinansowanie kosztów działania i tworzenia warsztatów terapii zajęciowej. Na drugim miejscu pod względem wysokości wydatkowanych środków realizowane było dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnych na podstawie odrębnych przepisów (**28,45 %**).

W tabeli nr 9 przedstawiono wszystkie zadania z zakresu rehabilitacji społecznej realizowane przez powiaty regionu kujawsko-pomorskiego.

Tabela 9. Zbiorcze zestawienie zadań na rzecz rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych realizowane przez powiaty w 2024 r. na podstawie ustawy o rehabilitacji (...)

L.p.	Zadania powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej realizowane zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27.08.1997 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 44 z późn. zm)	Podstawa prawna zadania Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27.08.1997 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 44 z późn. zm)	Liczba złożonych wniosków	Liczba zawartych umów	Liczba osób z niepełnosprawnością w realizowanych zadaniach, w tym:					Kwota dofinansowania (w zł)	
					ogółem	dzieci i młodzież do 16 r.ż	z lekkim stopniem	z umiarkowanym stopniem	ze znacznym stopniem	PFRON	Inne źródła finansowania
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	art. 35a, ust. 1, pkt 7, lit. a	6 149	1 035	3 556	407	144	1 769	1 236	8 371 184	0
2	dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	art. 35a, ust. 1, pkt 7, lit. b	141	152	3 729	960	260	1 491	1 018	782 258	75 245
3	dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnych na podstawie odrębnych przepisów	art. 35a, ust. 1, pkt 7, lit. c	16 833	4 979	11 344	991	1 348	3 033	5 972	23 424 249	19 138 004
4	dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	art. 35a, ust. 1, pkt 7, lit. d	2 787	1 858	1 963	314	24	429	1 196	8 966 898	745 577
5	Dofinansowanie rehabilitacji dzieci i młodzieży	art. 35a, ust. 1, pkt 7, lit. e	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika	art. 35a, ust. 1, pkt 7, lit. f	4	4	3	0	0	1	2	7 800	0

Sprawozdanie z realizacji programu pn. „Program działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami dla województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 r. – Równe szanse 2030+” za rok 2024

L.p.	Zadania powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej realizowane zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27.08.1997 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 44 z późn. zm)	Podstawa prawna zadania Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27.08.1997 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 44 z późn. zm)	Liczba złożonych wniosków	Liczba zawartych umów	Liczba osób z niepełnosprawnością w realizowanych zadaniach, w tym:					Kwota dofinansowania (w zł)	
					ogółem	dzieci i młodzież do 16 r. z	z lekkim stopniem	z umiarkowanym stopniem	ze znacznym stopniem	PFRON	Inne źródła finansowania
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
7	dofinansowanie zmiany samodzielnego lokalu mieszkalnego (...) dotychczas zajmowanego przez osobę niepełnosprawną, w sytuacji braku możliwości zastosowania w tym lokalu lub w budynku racjonalnych usprawnień (...), odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności lub jeżeli ich zastosowanie byłoby nieracjonalne ekonomicznie	art. 35a, ust. 1, pkt 7, lit. g	4	3	3	0	0	0	3	308 644	0
8	dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej	art. 35a, ust. 1, pkt 8	12	56	1 299	50	0	404	845	46 600 170	5 307 807
9	zlecenie zadań z zakresu rehabilitacji społecznej zgodnie z art. 36	art. 35a, ust. 1, pkt 9c	4	4	65	27	3	15	20	152 000	0
10	Kierowanie osób niepełnosprawnych, które wymagają specjalistycznego programu szkolenia oraz rehabilitacji leczniczej i społecznej, do specjalistycznego ośrodka szkoleniowo-rehabilitacyjnego lub innej placówki szkoleniowej	art. 35a, ust. 1, pkt 10	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RAZEM			25 934	8 091	21 962	2 749	1 779	7 142	10 292	88 613 202,10 zł	25 266 633,27 zł
INNE zadania, programy np. Program wyrównywania różnic między regionami, Aktywny samorząd i inne. Należy wypełnić wszystkie kolumny.											
11	Aktywny samorząd										
	Dom Pomocy Społecznej w Golubiu-Dobrzyniu		7 248	5 366	3 735	444	368	1 312	1 611	14 808 104	20 922 491
	Dzienny Dom Pomocy w Myśliwcu - gmina Ryńsk										

Sprawozdanie z realizacji programu pn. „Program działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami dla województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 r. – Równe szanse 2030+” za rok 2024

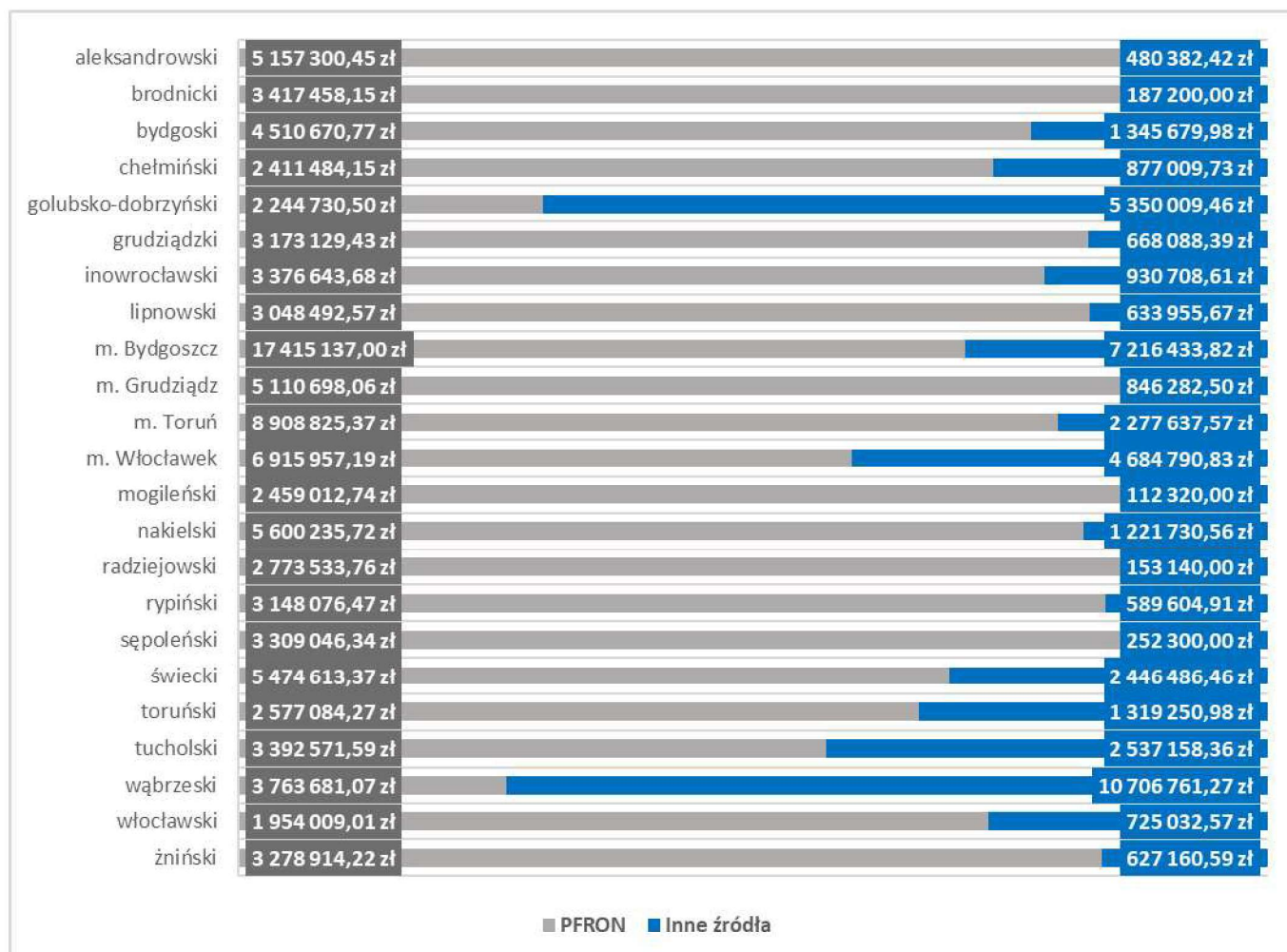
L.p.	Zadania powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej realizowane zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27.08.1997 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 44 z późn. zm)	Podstawa prawna zadania Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27.08.1997 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 44 z późn. zm)	Liczba złożonych wniosków	Liczba zawartych umów	Liczba osób z niepełnosprawnością w realizowanych zadaniach, w tym:					Kwota dofinansowania (w zł)	
					ogółem	dzieci i młodzież do 16 r. z	z lekkim stopniem	z umiarkowanym stopniem	ze znacznym stopniem	PFRON	Inne źródła finansowania
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Poprawa warunków socjalnych oraz higieniczno-sanitarnych										
	Powiatowe Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Golubiu-Dobrzyniu										
	Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Golubiu-Dobrzyniu										
	Program "Zajęcia klubowe w WTZ"										
	Program MRIPS "Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej" edycja 2024										
	Program MRIPS "Opieka wytchnieniowa" edycja 2024										
	Program wyrównywania różnic między regionami										
	Prowadzenie rehabilitacji osób niepełnosprawnych w różnych typach placówek - "Nasz Mały Świat"										
	Samodzielność – Aktywność – Mobilność! Dostępne mieszkanie										
	Samodzielność – Aktywność – Mobilność! Mieszkanie dla absolwenta										
	Środowiskowy Dom Samopomocy w Golubiu-Dobrzyniu prowadzony przez Stowarzyszenie "Szansa na Zdrowie"										
	Transport osób z niepełnosprawnością										

Sprawozdanie z realizacji programu pn. „Program działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami dla województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 r. – Równe szanse 2030+” za rok 2024

L.p.	Zadania powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej realizowane zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27.08.1997 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 44 z późn. zm)	Podstawa prawna zadania Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27.08.1997 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 44 z późn. zm)	Liczba złożonych wniosków	Liczba zawartych umów	Liczba osób z niepełnosprawnością w realizowanych zadaniach, w tym:					Kwota dofinansowania (w zł)	
					ogółem	dzieci i młodzież do 16 r. z	z lekkim stopniem	z umiarkowanym stopniem	ze znacznym stopniem	PFRON	Inne źródła finansowania
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Usługi tłumacza języka migowego										
	Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491 ze zm.)										
	Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.)										
	Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2024, poz. 177 ze zm.)										
	Wypożyczalnie sprzętu rehabilitacyjnego										
	Zadania z ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2024 poz. 1283)										
	Zadanie realizowane przez Zakład Aktywności Zawodowej										
	Zlecenie zadań organizacjom i podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego										
	RAZEM		7 248	5 366	3 735	444	368	1 312	1 611	14 808 103,78 zł	20 922 491,41 zł
	RAZEM (w. 24 i w. 41)		33 182	13 457	25 697	3 193	2 147	8 454	11 903	103 421 305,88 zł	46 189 124,68 zł

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Wykres 6. Zbiorcze zestawienie podziału środków finansowych na działania na rzecz rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych realizowanych przez powiaty i finansowanych przez PFRON oraz pozostałe źródła w poszczególnych samorządach powiatowych w 2024 r.

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

W ramach realizacji działań na rzecz rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych najczęściej, blisko 35% wszystkich środków przeznaczono na koszty tworzenia i działania Warsztatów Terapii Zajęciowej. Łączna kwota wynosiła **51 907 977,00 zł**. W placówkach WTZ **1 299** osób z niepełnosprawnością skorzystało z wielu usług w ramach terapii zajęciowej. Udział w warsztatach terapii zajęciowej zapewnia osobom z niepełnosprawnościami zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej oraz ogólny rozwój niezbędny do prowadzenia samodzielnego i aktywnego zawodowo życia. Ponadto wśród uczestników następuje poprawa sprawności motorycznej, sprawności fizycznej, funkcjonowania psychospołecznego, poprawa w relacjach interpersonalnych oraz sprawniejsze i samodzielne funkcjonowanie w miejscach publicznych.

W tabeli nr 10 znajduje się wykaz Warsztatów Terapii Zajęciowej funkcjonujących na terenie województwa kujawsko-pomorskiego wraz z informacją o ilości uczestników z podziałem na płeć i przedziały wiekowe.

Tabela 10 Wykaz Warsztatów Terapii Zajęciowej funkcjonujących na terenie województwa kujawsko-pomorskiego stan na dzień 31.12.2024 r.

L.p.	Nazwa	Adres siedziby	Liczba uczestników			Liczba uczestników w przedziale wiekowym				
			Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	poniżej 18	18-29	30-44	45-55	powyżej 55
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Warsztat Terapii Zajęciowej im. Edwarda Stachury	ul. Wojska Polskiego 21 87-700 Aleksandrów Kujawski	35	20	15	0	9	17	3	6
2.	Warsztat Terapii Zajęciowej w Białych Błotach	ul. Szubińska 87D 86-005 Białe Błota	25	15	10	0	11	11	2	1
3.	Warsztat Terapii Zajęciowej	ul. Wyspiańskiego 13 87-300 Brodnica	50	24	26	0	19	19	10	2
4.	Warsztat Terapii Zajęciowej "PRZYSTAŃ"	ul. Noakowskiego 4 85-804 Bydgoszcz	30	13	17	0	10	10	10	0
5.	Warsztat Terapii Zajęciowej Tęcza	al. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego 37 85-806 Bydgoszcz	35	14	21	0	12	10	13	0
6.	Warsztat Terapii Zajęciowej "VICTORIA"	ul. Bernardyńska 3 Bydgoszcz 85-029	30	17	13	0	11	13	6	0
7.	Warsztat Terapii Zajęciowej "MODRZEW"	ul. Modrzewiowa 6 85-631 Bydgoszcz	60	28	32	0	20	19	21	0
8.	Warsztat Terapii Zajęciowej "MEGA ART."	ul. Stawowa 1 85-329 Bydgoszcz	50	16	34	0	16	17	17	0
9.	Warsztat Terapii Zajęciowej "WIATRAK"	ul. Porazińskiej 9 85-792 Bydgoszcz	40	22	18	0	17	13	10	0
10.	Warsztat Terapii Zajęciowej "BIAŁY DOMEK"	ul. Toruńska 28 85-023 Bydgoszcz	25	13	12	0	8	12	5	0
11.	Warsztaty Terapii Zajęciowej	ul. Plac Rydygiera 1 86-200 Chełmno	30	19	11	0	7	18	4	1
12.	Warsztat Terapii Zajęciowej	ul. Kochanowskiego 86-300 11-13 Grudziądz	85	37	48	0	22	41	22	0
13.	Warsztaty Terapii zajęciowej w Grucie	Gruta 1 86-330 Gruta	20	8	12	0	4	8	6	2
14.	Warsztat Terapii Zajęciowej "Razem"	ul. Emilii Plater 3 88-100 Inowrocław	30	10	20	0	0	18	12	0
15.	Warsztaty Terapii Zajęciowej w Kowalewie Pomorskim	ul. Odrodzenia 2 87-410 Kowalewo Pomorskie	40	16	24	0	5	16	14	5

Sprawozdanie z realizacji programu pn. „Program działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami dla województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 r. – Równe szanse 2030+” za rok 2024

L.p.	Nazwa	Adres siedziby	Liczba uczestników			Liczba uczestników w przedziale wiekowym				
			Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	poniżej 18	18-29	30-44	45-55	powyżej 55
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
16.	Warsztat Terapii Zajęciowej TPD w Lipnie	ul. Wojska Polskiego 8 87-600 Lipno	30	15	15	0	9	12	9	0
17.	Warsztaty Terapii zajęciowej w Łasinie	ul. Dworcowa 2 86-320 Łasin	49	16	33	0	13	23	9	4
18.	TPD KPOR WTZ	ul. Plac Wolności 5 89-115 Mrocza	30	14	16	0	8	12	6	4
19.	Warsztaty Terapii Zajęciowej przy Urzędzie Miasta i Gminy w Piotrkowie Kujawskim	Nowa Wieś 28A 88-230	35	16	19	0	11	12	12	0
20.	Warsztat Terapii Zajęciowej w Nowem	ul. Myśliwska 1a 86-170 Nowe	25	14	16	0	2	17	8	3
21.	Warsztat Terapii Zajęciowej "Karczemka"	ul. Szlak Bursztynowy 95 87-700 Otłoczyn	50	23	27	0	6	24	16	4
22.	Warsztat Terapii Zajęciowej "Pod Dębem"	ul. Wyzwolenia 13 89-100 Paterek	40	18	22	0	14	19	7	0
23.	Warsztat Terapii Zajęciowej "Nadzieja" w Rypinie przy LKP Kujawsko - Pomorski Oddział Wojewódzki w Bydgoszczy	ul. Strażacka 1 87-500 Rypin	35	13	22	0	14	14	5	2
24.	Warsztat Terapii Zajęciowej przy Stowarzyszeniu "Dorośli-Dzieciom"	ul. Kościuszki 3 89-400 Sępólno Krajeńskie	50	21	29	0	7	33	8	2
25.	Warsztat Terapii Zajęciowej w Solcu Kujawskim	ul. 23 Stycznia 17C 86-050 Solec Kujawski	30	9	21	0	4	12	6	8
26.	WTZ Pelikan	ul. Sportowa 2a 89-200 Szubin	35	16	19	0	6	21	5	3
27.	Warsztat Terapii Zajęciowej w Świeciu	ul. Wojska Polskiego 173 86-100 Świecie	30	15	10	0	1	11	5	8
28.	Warsztat Terapii Zajęciowej "Bratanki"	ul. Rydygiera 23 87-100 Toruń	43	17	26	0	8	22	10	3
29.	Warsztat Terapii Zajęciowej przy Fundacji na Rzecz Osób Niepełnosprawnych ARKADIA w Toruniu	ul. M. Skłodowskiej-Curie 80 C 87-100 Toruń	55	20	35	0	9	43	3	0
30.	Warsztaty Terapii Zajęciowej	ul. Mickiewicza 61 lok nr 3 87-100 Toruń	24	14	10	0	4	16	4	0
31.	Warsztat Terapii Zajęciowej w Tucholi	ul. Kościuszki 16 89-500 Tuchola	40	22	18	8	24	5	2	1

L.p.	Nazwa	Adres siedziby	Liczba uczestników			Liczba uczestników w przedziale wiekowym				
			Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	poniżej 18	18-29	30-44	45-55	powyżej 55
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
32.	Warsztat Terapii Zajęciowej	ul. Jana Matejki 18 87-200 Wąbrzeźno	55	20	35	0	8	25	15	7
33.	Warsztat Terapii Zajęciowej we Włocławku	ul. Wiejska 14 87-800 Włocławek	35	14	21	0	10	17	7	1
34.	Polski Związek Niewidomych Warsztat Terapii Zajęciowej	ul. Łazienna 6 87-800 Włocławek	40	17	23	0	8	24	7	1
35.	Warsztat Terapii Zajęciowej "Promyk"	ul. Szpitalna 32 88-400 Żnin	40	21	19	0	11	20	7	2
			1 356	607	749	8	348	624	306	70

Opracowanie własne: Departament Spraw Społecznych, Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych

Z przedstawionych przez powiaty informacji wynika, że wszystkie powiaty w województwie kujawsko-pomorskim większość środków PFRON kierują na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnością. W roku 2024 wydatkowana kwota ogółem na **rehabilitację społeczną** wynosiła **149 610 430,56 zł**, natomiast na **rehabilitację zawodową** **7 426 479,54 zł**.

Środki wydatkowane bezpośrednio przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na rehabilitację społeczną wynoszą **17 567 836,12 zł**, a na rehabilitację zawodową **172 858 000,18 zł**. Łączna kwota wydatkowana przez PFRON na rehabilitację osób z niepełnosprawnościami to **190 425 836,30 zł**.

Wnioski

Z przedstawionych poniżej w tabeli nr 11 danych liczbowych wynika, że w roku 2024, więcej środków publicznych przeznaczono na rehabilitację społeczną (**51,57%**) niż zawodową osób z niepełnosprawnościami. Blisko **70%** tych środków wydatkowały samorządy powiatowe, w tym **35%** środków na dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej oraz blisko **28,5%** na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnych na podstawie odrębnych przepisów.

Na działania z zakresu rehabilitacji zawodowej przeznaczono blisko **49%** wszystkich środków. W ramach tych środków **85,19%** stanowią środki przeznaczone na dofinansowanie z PFRON: do wynagrodzenia zatrudnionych pracowników niepełnosprawnych oraz do obowiązkowych składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe tych osób zatrudnionych w zakładach pracy chronionej i na otwartym rynku pracy (dotyczy to **14 894** osób z niepełnosprawnościami).

Sprawozdanie z realizacji programu pn. „Program działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami dla województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 r. – Równe szanse 2030+” za rok 2024

Działania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej realizowane w 2024 r. w ramach programu pn. „Równe szanse (...) ze wskazaniem realizatorów, zadań i źródeł dofinansowania przedstawia tabela nr 11.

Tabela 11. Zbiorcze zestawienie realizatorów programu i źródeł finansowania

Lp.	Realizator zadania	Rodzaj zadania	Liczba niepełnosprawnych beneficjentów zadania	Kwota wsparcia w złotych	Źródło finansowania
1	Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego	rehabilitacja zawodowa	441	780 000,00	budżet województwa
				21 832 729,00	PFRON
		rehabilitacja społeczna	15 894	487 565,30	budżet województwa
				22 382 015,89	inne środki, np. PFRON, środki unijne
2	Wojewódzki Urząd Pracy	rehabilitacja zawodowa	841	0	brak danych
3	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	rehabilitacja społeczna	1 813	25 894 052,92	PFRON, Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027, EFS, środki wojewody, środki własne województwa, budżet państwa
4	Samorządy powiatowe	rehabilitacja społeczna	25 697	103 421 305,88	PFRON
				46 189 124,68	EFS/budżet powiatu/środki sponsorów
		rehabilitacja zawodowa	2 390	5 128 912,16	PFRON
				2 297 567,38	Fundusz Pracy, EFS / EFS+, Inne
5	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	rehabilitacja społeczna		17 567 836,12	PFRON
		rehabilitacja zawodowa	14 894	172 858 000,18	
6	Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki	rehabilitacja społeczna	145	143 135,00	budżet Wojewody
		rehabilitacja zawodowa	18 566	202 897 208,72	
		rehabilitacja społeczna	43 549	216 085 035,79	
		łącznie:	62 115	418 982 244,51	

Podsumowanie

Podstawą Programu „Równe szanse 2030+” (...) jest realizacja działań mających na celu podniesienie jakości życia osób z niepełnosprawnościami, ich rodzin oraz opiekunów w przyjętym horyzoncie czasowym poprzez rehabilitację społeczną i zawodową, adaptację środowiska do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, zwiększenie dostępności usług medycznych i rehabilitacyjnych, uwrażliwienie społeczeństwa na problemy osób z niepełnosprawnościami. Program jest skierowany do osób z niepełnosprawnościami ich

rodzin i opiekunów, a także podmiotów i środowisk działających na rzecz wsparcia osób z niepełnosprawnościami na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

Zasadniczym elementem procesu zarządzania i wdrażania Programu jest monitorowanie i ocena postępów w realizacji celów i osiągniętych efektów. Monitorowanie realizacji Programu prowadzone jest w oparciu o zdefiniowane wskaźniki realizacji celów i polega na systematycznej obserwacji zmian jakościowych i ilościowych poszczególnych wskaźników określonych w Programie.

Niniejsze sprawozdanie zawiera podsumowanie postępów rzeczowo-finansowych oraz stopień realizacji wskaźników założonych w Programie za rok 2024. Porównując wyniki osiągnięte w 2024 roku z tymi z poprzedniego roku obowiązywania programu możemy zauważyć, poza kilkoma wyjątkami, zbliżone poziomy osiągniętych wskaźników.

Największe różnice są widoczne w przypadku 9 wskaźników (liczba odbiorców kampanii informacyjnych [R], liczba publikacji i wydawnictw [P], liczba odsłon strony internetowej www.niepelnosprawni.kujawsko-pomorskie.pl [R], liczba osób z niepełnosprawnościami planowanych do objęcia usługami rehabilitacji w różnych typach placówek [P], liczba osób z niepełnosprawnościami, które skorzystały z usług rehabilitacji w różnych typach placówek [R], liczba osób z niepełnosprawnościami uczestniczących w szkoleniach, kursach, warsztatach, grupach wsparcia, zespołach aktywności społecznej [P], liczba osób z niepełnosprawnościami, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po zakończeniu udziału w szkoleniach, kursach, warsztatach, grupach wsparcia, zespołach aktywności społecznej [R], liczba opiekunów, kadry i wolontariusz uczestniczących w szkoleniach, kursach, warsztatach [P] oraz liczba opiekunów, kadry i wolontariusz, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyły kompetencje [R]. Taki stan rzeczy wynika z rodzaju zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe w ramach ogłoszonych otwartych konkursów ofert.

Niezależnie od powyższego, poniżej przedstawiono wnioski wynikające z dotychczasowej realizacji Programu.

1. Coroczne przygotowywanie planu działań na konkretny rok budżetowy, w którym określony jest zakres planowanych działań i oszacowanie wysokości środków finansowych na ich realizację na podstawie sytuacji w bieżącym roku oraz efekty osiągnięte w poprzednim roku, pozwala efektywnie planować wdrażanie Programu oraz ocenić uzyskane efekty ilościowo-jakościowe w kontekście osiągnięcia zakładanych wskaźników.
2. W kwestii pozyskiwania danych do sprawozdania od realizatorów Programu, dzięki kontaktowi bezpośrednio z osobami odpowiedzialnymi za przygotowanie sprawozdań cząstkowych, udało się uniknąć opóźnień w przygotowaniu niniejszego opracowania.
3. Pomimo, że horyzont czasowy realizacji Programu przewidziano do 2030 r., w czwartym roku realizacji Programu 9 wskaźników osiągnęło lub przekroczyło poziom docelowy, planowany do osiągnięcia do 2030 r. Wskaźnikami, które przekroczyły

w 2024 roku zakładany do roku 2030 poziom są: liczba osób z niepełnosprawnościami uczestniczących w szkoleniach, kursach, warsztatach, grupach wsparcia, zespołach aktywności społecznej [P], liczba opiekunów, kadry i wolontariusz uczestniczących w szkoleniach, kursach, warsztatach [P] oraz liczba opiekunów, kadry i wolontariusz, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyły kompetencje [R].

4. Część uruchamianych naborów ofert nie cieszyła się zainteresowaniem wśród potencjalnych grantobiorców, co ostatecznie przełożyło się na niesatysfakcjonujący poziom realizacji niektórych wskaźników monitorujących realizację Programu. Odchylenia w realizacji niektórych wskaźników wynikają w głównej mierze z podaży ofert na realizację zadań publicznych składanych przez organizacje pozarządowe w ogłaszanych poszczególnych naborach ofert. Dotyczyło to przede wszystkim organizowania i prowadzenia szkoleń dla tłumaczy języka migowego oraz tłumaczy – przewodników. Dotychczas, nie został zrealizowany żaden projekt z tego zakresu.

Spis rysunków

<i>Rysunek 1. Program działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami dla województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 r. – Równe szanse 2030+.....</i>	<i>5</i>
<i>Rysunek 2. Cele programu działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami dla województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 r. – Równe szanse 2030+” .....</i>	<i>6</i>
<i>Rysunek 3. Mapa województwa kujawsko-pomorskiego przedstawiająca powiaty, na terenie których organizacje pozarządowe realizowały zadania w ramach otwartych konkursów ofert .....</i>	<i>25</i>
<i>Rysunek 4. Udział niepełnosprawnych bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych według powiatów WK-P na 31 grudnia 2024 roku.....</i>	<i>30</i>
<i>Rysunek 5. Infografika prezentująca zatrudnienie osób z niepełnosprawnością w poszczególnych ZAZ wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 r.....</i>	<i>41</i>
<i>Rysunek 6. Zakłady Aktywności Zawodowej działające w 2024 r. w województwie kujawsko-pomorskim .....</i>	<i>42</i>
<i>Rysunek 7. Zakłady Aktywności Zawodowej w województwie kujawsko-pomorskim .....</i>	<i>42</i>

Spis tabel

<i>Tabela 1 Zestawienie osób z niepełnosprawnościami w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w podziale na płeć w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim w latach 2011 i 2021 .....</i>	<i>9</i>
<i>Tabela 2. Podział środków na poszczególne zadania.....</i>	<i>14</i>
<i>Tabela 3. Aktywizacja niepełnosprawnych bezrobotnych w latach 2022-2023.....</i>	<i>29</i>
<i>Tabela 4. Zbiorcze zestawienie zadań na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych realizowane przez powiaty w 2024 r. na podstawie ustawy o rehabilitacji (...).....</i>	<i>34</i>
<i>Tabela 5. Zestawienie przyznanych dotacji w ramach zadania dofinansowanie ze środków PFRON kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej w 2024 roku.....</i>	<i>40</i>
<i>Tabela 6. Wykaz zakładów aktywności zawodowej z terenu Województwa Kujawsko-Pomorskiego stan na dzień 31.12.2024 r.....</i>	<i>40</i>
<i>Tabela 7. Dofinansowanie robót budowlanych z podziałem na podmioty .....</i>	<i>45</i>
<i>Tabela 8. Tabela monitorowania realizacji programu pn. „Program działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami dla województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 r. – Równe szanse 2030+” za rok 2024.....</i>	<i>51</i>
<i>Tabela 9. Zbiorcze zestawienie zadań na rzecz rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych realizowane przez powiaty w 2024 r. na podstawie ustawy o rehabilitacji (...).....</i>	<i>59</i>
<i>Tabela 10 Wykaz Warsztatów Terapii Zajęciowej funkcjonujących na terenie województwa kujawsko-pomorskiego stan na dzień 31.12.2024 r.....</i>	<i>64</i>
<i>Tabela 11. Zbiorcze zestawienie realizatorów programu i źródeł finansowania .....</i>	<i>67</i>

Spis wykresów

<i>Wykres 1. Niepełnosprawni w województwie kujawsko-pomorskim wg stanu na 31 marca 2021 r. ....</i>	<i>8</i>
<i>Wykres 2. Niepełnosprawni w województwie kujawsko-pomorskim - podział ze względu na miejsce zamieszkania wg stanu na 31 marca 2021 r.....</i>	<i>8</i>
<i>Wykres 3. Podział limitu środków PFRON wraz z wykorzystaniem .....</i>	<i>11</i>
<i>Wykres 4. Udział osób niepełnosprawnych w liczbie bezrobotnych ogółem według powiatów w województwie kujawsko-pomorskim w 2023 r. ....</i>	<i>27</i>
<i>Wykres 5. Zbiorcze zestawienie podziału środków finansowych na działania na rzecz rehabilitacji zawodowej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych realizowanych przez powiaty i finansowanych przez PFRON oraz pozostałe źródła w poszczególnych samorządach powiatowych .....</i>	<i>37</i>
<i>Wykres 6. Zbiorcze zestawienie podziału środków finansowych na działania na rzecz rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych realizowanych przez powiaty i finansowanych przez PFRON oraz pozostałe źródła w poszczególnych samorządach powiatowych w 2024 r.....</i>	<i>63</i>

Uzasadnienie

1. Przedmiot regulacji:

Zatwierdzenie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego sprawozdania z realizacji wojewódzkiego programu pn. „Program działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 r. – Równe Szanse 2030+” za rok 2024.

2. Omówienie podstawy prawnej:

1) art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 566, z późn. zm.) stanowi, że *„Zarząd województwa wykonuje zadania należące do samorządu województwa, niezastrzeżone na rzecz sejmiku województwa i wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych”*;

2) art. 35 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44, z późn. zm.) stanowi, że do zadań samorządu województwa realizowanych w ramach ustawy, należy *„opracowanie i realizacja wojewódzkich programów dotyczących wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomoc w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych”*;

3) zgodnie z rozdziałem VI pkt 5 wojewódzkiego programu pt. „Program działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 r. – Równe Szanse 2030+”, stanowiącego załącznik do uchwały Nr 24/997/21 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22 czerwca 2021 r., opracowane sprawozdanie roczne podlega zaopiniowaniu przez Wojewódzką Społeczną Radę ds. Osób Niepełnosprawnych. Sprawozdanie roczne z realizacji programu za poprzedni rok wyznaczona komórka organizacyjna departamentu właściwego ds. realizacji zadań na rzecz osób z niepełnosprawnościami przedkłada do zatwierdzenia Zarządowi Województwa Kujawsko-Pomorskiego w terminie do 31 marca roku następnego po upływie okresu sprawozdawczego.

3. Konsultacje wymagane przepisami prawa (łącznie z przepisami wewnętrznymi):

Sprawozdanie z realizacji wojewódzkiego programu pn. „Program działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 r. – Równe Szanse 2030+” za rok 2024 zostało pozytywnie zaopiniowane przez Wojewódzką Społeczną Radę ds. Osób Niepełnosprawnych. Opinia stanowi załącznik do niniejszego uzasadnienia.

4. Uzasadnienie merytoryczne:

Sprawozdanie z realizacji wojewódzkiego programu pn. „Program działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 r. – Równe Szanse 2030+” za rok 2024 zostało przygotowane przez Wydział Integracji Osób Niepełnosprawnych w Departamencie Spraw Społecznych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu w oparciu o dane przekazane przez jednostki samorządu terytorialnego, instytucje rządowe, organizacje pozarządowe oraz PFRON. Wypełniając zapisy rozdziału VI pkt 5 ww. Programu, zatwierdzone przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego sprawozdanie zostanie przedstawione Sejmikowi Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

5. Ocena skutków regulacji:

Uchwała nie powoduje skutków finansowych dla budżetu województwa kujawsko-pomorskiego oraz okoliczności zmiany innych uchwał lub zarządzeń.

Toruń, 5 marca 2025 r.

OPINIA
WOJEWÓDZKIEJ SPOŁECZNEJ RADY DS. OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Wojewódzka Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych zapoznała się z projektem uchwały Nr .../.../25 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia ... 2025 r. w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z realizacji wojewódzkiego programu pt. „Program działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 r. - Równe Szanse 2030+” za 2024 r. druk nr ... wraz z uzasadnieniem, który został opracowany w oparciu o art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 566, 1907 i 1940), art. 35 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44, 858, 1089, 1165, 1494 i 1961), w wykonaniu uchwały Nr 24/997/21 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 22 czerwca 2021 r. w sprawie przyjęcia programu wojewódzkiego pt. „Program działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 r. - Równe Szanse 2030+”, w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z realizacji wojewódzkiego programu pn. „Program działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 r. - Równe Szanse 2030+” za rok 2024.

Członkowie Rady po zapoznaniu się z w/w projektem uchwały wraz z uzasadnieniem nie zgłaszają uwag. Rada pozytywnie opiniuje projekt w/w uchwały.

Przewodnicząca
Wojewódzkiej Społecznej Rady
ds. Osób Niepełnosprawnych

